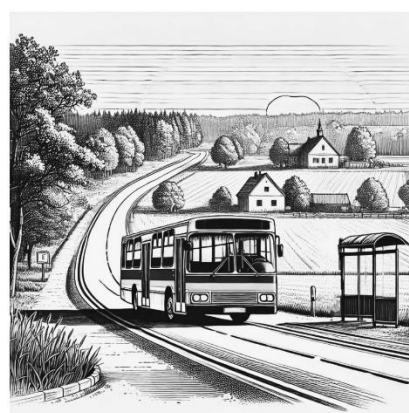
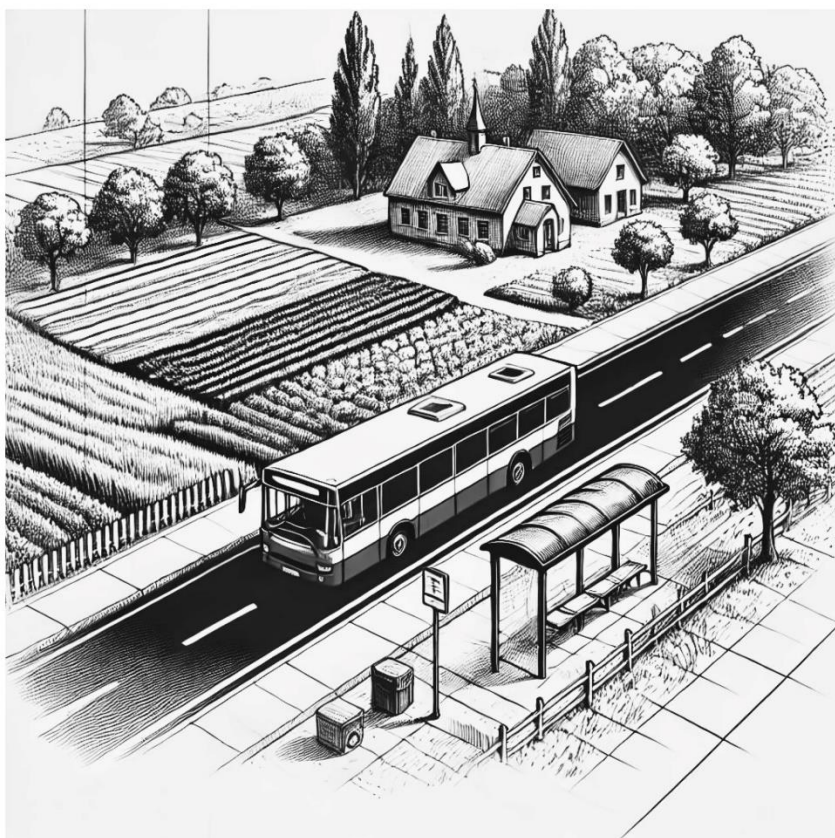

PLAN ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO DLA POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO

Spis treści

1	Cel planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Inowrocławskiego ..4	
1.1	Metodologia tworzenia planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Inowrocławskiego.....5	
1.2	Konsultacje społeczne5	
2	Sieć komunikacyjna, na której planowane będzie wykonywanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej7	
2.1	Obecna sieć komunikacyjna.....8	
2.1.1	Powiatowe przewozy pasażerskie8	
2.2	Sieć komunikacyjna, na której planowane jest wykonywanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej.....9	
3	Ocena i prognoza potrzeb przewozowych mieszkańców Powiatu Inowrocławskiego15	
3.1	Lokalizacja obiektów użyteczności publicznej16	
3.1.1	Urzędy i instytucje publiczne16	
3.1.2	Placówki oświatowe16	
3.1.3	Strefy przemysłowe i duże zakłady pracy19	
3.1.4	Obiekty sportowe, rekreacyjne i kulturalne.....19	
3.1.5	Publiczne placówki służby zdrowia20	
3.2	Sytuacja społeczno – gospodarcza obszaru20	
3.2.1	Liczba ludności i gęstość zaludnienia20	
3.2.2	Struktura funkcjonalna ludności.....23	
3.2.3	Bezrobocie.....23	
3.2.4	Prognoza liczby ludności.....24	
3.3	Dominujące kierunki przemieszczania się mieszkańców Powiatu Inowrocławskiego26	
3.4	Zmiany potrzeb przewozowych mieszkańców Powiatu Inowrocławskiego w zależności od czasu ich występowania28	
3.4.1	Zmiany potrzeb przewozowych w zależności od dnia tygodnia28	
3.4.2	Zmiany potrzeb przewozowych w zależności od pory dnia28	
3.5	Zapewnienie dostępu osobom niepełnosprawnym oraz osobom o ograniczonej zdolności ruchowej do publicznego transportu zbiorowego.....29	
3.6	Podsumowanie30	
4	Przewidywane finansowanie usług przewozowych.....31	
4.1	Źródła i formy finansowania32	
4.2	Koszty z jakimi może wiązać się uruchomienie przewozów użyteczności publicznej32	
4.3	Rentowność linii komunikacyjnych34	
5	Preferencje dotyczące wyboru rodzaju środków transportu35	
5.1	Wskaźnik motoryzacji.....36	
5.2	Preferowane cechy komunikacji zbiorowej.....37	
6	Zasady organizacji rynku przewozów.....39	
6.1	Powiat Inowrocławski jako organizator publicznego transportu zbiorowego.....40	
6.1.1	Przewidywany tryb wyboru operatora publicznego transportu zbiorowego41	
6.1.2	Przystanki komunikacyjne i dworce, których właścicielem lub zarządzającym jest Powiat Inowrocławski.....42	
7	Przewidywany standard usług przewozowych w przewozach o charakterze użyteczności publicznej43	
7.1	Informacje ogólne44	
7.2	Pożądany standard taboru obsługującego sieć komunikacyjną.....45	
7.2.1	Uwzględnienie w pożądanym standardzie usług przewozowych aspektów związanych z ochroną środowiska naturalnego45	

7.2.2	Uwzględnienie w pożądanym standardzie usług przewozowych dostępu osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej do publicznego transportu zbiorowego	46
7.2.3	Standardy wyposażenia pojazdów w publicznym transporcie zbiorowym	46
7.3	Pożyczany standard infrastruktury przystankowej.....	47
7.3.1	Uwzględnienie w pożądanym standardzie usług przewozowych dostępności podróży do infrastruktury przystankowej	47
7.3.2	Docelowy standard przystanków komunikacyjnych	47
8	Przewidywany sposób organizowania systemu informacji dla pasażera	50
8.1	Organizacja systemu informacji pasażerskiej	51
8.2	Planowany system informacji pasażerskiej	51
9	Kierunki rozwoju publicznego transportu zbiorowego na obszarze Powiatu Inowrocławskiego.....	54
9.1	Modernizacja i budowa nowych przystanków	56
9.2	System informacji pasażerskiej	56
9.3	Tabor wykorzystywany w powiatowych przewozach użyteczności publicznej.....	57
10	Weryfikacja i aktualizacja Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Inowrocławskiego.....	58
11	Część graficzna Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Inowrocławskiego.....	60
12	Spis map, tabel i wykresów.....	62
12.1	Spis map	63
12.2	Spis tabel	63
12.3	Spis wykresów.....	63

1 Cel planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Inowrocławskiego

Celem planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Inowrocławskiego (dalej jako plan transportowy) jest zaplanowanie oferty publicznego transportu zbiorowego tak, aby spełniała ona oczekiwania mieszkańców Powiatu Inowrocławskiego przy zachowaniu odpowiedniego standardu jakości oraz wydajności systemu transportowego. Zamierzenie to zostanie osiągnięte poprzez określenie w niniejszym planie transportowym przez organizatora publicznego transportu zbiorowego zestawu standardów obowiązujących w powiatowych przewozach pasażerskich oraz nakreślenie sieci komunikacyjnej, na której realizowane będą usługi przewozowe o charakterze użyteczności publicznej.

Proces rozwoju publicznego transportu zbiorowego uwzględnić będzie przede wszystkim potrzeby osób o ograniczonej mobilności (zarówno niepełnosprawnych i z dysfunkcjami ruchowymi, jak i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym) oraz zagadnienia związane z ochroną środowiska naturalnego.

1.1 Metodologia tworzenia planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Inowrocławskiego

Plan transportowy jest dokumentem składającym się z:

- części diagnostycznej, obejmującej charakterystykę społeczno-gospodarczą obszaru objętego planem, sieć komunikacyjną tego obszaru oraz ocenę społecznych potrzeb przewozowych wraz z preferencjami wyboru środków transportu,
- części planistycznej, obejmującej przewidywane finansowanie rozwoju transportu, planowaną ofertę przewozową oraz pożądaną standard usług przewozowych, zasady organizacji rynku przewozów oraz kierunki rozwoju publicznego transportu zbiorowego.

Zakres planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Inowrocławskiego jest zgodny z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym oraz z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 maja 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego. Ponadto przy opracowaniu niniejszego planu transportowego uwzględniono stan zagospodarowania przestrzennego, sytuację społeczno-gospodarczą powiatu, wpływ transportu na środowisko, potrzeby zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, w szczególności potrzeby osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej zdolności ruchowej, w zakresie usług przewozowych, potrzeby wynikające z kierunku polityki państwa, w zakresie linii komunikacyjnych określonych w planie transportowym opracowanym przez Ministra Infrastruktury oraz rentowność linii komunikacyjnych.

Przy opracowywaniu niniejszego planu transportowego wykorzystano dane i materiały będące w dyspozycji Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu, Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu i Głównego Urzędu Statystycznego. Wykorzystano również branżowe oraz ogólnodostępne informacje pochodzące ze stron internetowych, publikacji i wydawnictw o tematyce związanej z publicznym transportem zbiorowym.

Przy opracowywaniu niniejszego dokumentu uwzględniono zapisy wojewódzkiego planu transportowego.

1.2 Konsultacje społeczne

Niniejszy plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Inowrocławskiego, jako akt prawa miejscowego, w dniach od 16 września 2024 r. do 6 października 2024

r. poddany został trzytygodniowym konsultacjom społecznym. Ich celem było poinformowanie lokalnej społeczności o planowanych działaniach przewidzianych do realizacji w ramach planu transportowego oraz stworzenie mieszkańcom Powiatu Inowrocławskiego możliwości zgłoszenia ewentualnych uwag i wskazania rozwiązań preferowanych.

Informacja o opracowanym projekcie niniejszego planu transportowego została ogłoszona w miejscowej prasie, w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) oraz w sposób zwyczajowo przyjęty, określając miejsce wyłożenia projektu planu transportowego dla Powiatu Inowrocławskiego oraz formę, miejsce i termin składania opinii dotyczących tego projektu.

Zebrane w ramach konsultacji uwagi i wnioski zostały przeanalizowane, a te uznane za zasadne – uwzględnione w niniejszym dokumencie.

2 Sieć komunikacyjna, na której planowane będzie wykonywanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej

2.1 Obecna sieć komunikacyjna

2.1.1 Powiatowe przewozy pasażerskie

Zgodnie z ustawą z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym, powiatowe przewozy pasażerskie to „przewóz osób w ramach publicznego transportu zbiorowego wykonywany w granicach administracyjnych co najmniej dwóch gmin i niewykraczający poza granice jednego powiatu albo w granicach administracyjnych powiatów sąsiadujących, które zawarły stosowne porozumienie lub które utworzyły związek powiatów; inne niż przewozy gminne, powiatowo-gminne, metropolitalne, wojewódzkie i międzywojewódzkie”. Obecnie Powiat Inowrocławski nie jest członkiem związku powiatów, ani też nie posiada podpisanych porozumień dotyczących linii komunikacyjnych z sąsiednimi powiatami. Natomiast od dnia 1 listopada 2020 r. na zasadach określonych w art. 22 ust. 1 pkt 4 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym Powiat Inowrocławski zapewniał funkcjonowanie publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej w powiatowych przewozach pasażerskich. Przewozy te, w początkowym okresie realizowano w oparciu o 8 linii komunikacyjnych, a od września 2022 r. już o 13 takich linii, zostały one uruchomione celem przeciwdziałaniu występowania tzw. „białych plam transportowych” czyli miejscowości całkowicie pozbawionych publicznego transportu zbiorowego. Niniejsze opracowanie wprowadza do zakresu świadczonych przez Powiat Inowrocławski usług przewozowych 14 linię komunikacyjną, która stanowić ma uzupełnienie oferty przewozowej poprzez objęcie miejscowości wykluczonych transportowo w powiecie. Organizowana sieć połączeń komunikacyjnych stanowi uzupełnienie dla obecnie realizowanych połączeń przez komercyjnych przewoźników. Przewoźnicy ci świadczą swoje usługi przewozowe na podstawie zezwoleń wydanych przez starostę. W poniższej tabeli przedstawiono wykaz zezwoleń wydanych przez Starostę Inowrocławskiego.

Tabela 1. Zezwolenia wydane przez Starostę Inowrocławskiego

Lp.	Nr zezwolenia	Nazwa linii regularnej	Nazwa przewoźnika	Orientacyjna liczba kursów w dni robocze / szkolne
1	20/R/2016	Inowrocław – Gniewkowo - Inowrocław	Kujawsko – Pomorski Transport Samochodowy S.A.	1
2	2/R/2020	Inowrocław – Piotrkowice – Żalinowo - Inowrocław	Kujawsko – Pomorski Transport Samochodowy S.A.	3
3	8/R/2014	Sikorowo – Karczyn - Kruszwica	Nadgoplańska Komunikacja Autobusowa Grzegorz Arent	5
4	4/R/2018	Inowrocław - Wierzchosławice	Nadgoplańska Komunikacja Autobusowa Grzegorz Arent	8
5	4/R/2020	Kruszwica - Inowrocław	Nadgoplańska Komunikacja Autobusowa Grzegorz Arent	26
6	7/R/2012	Osiek Wielki – Rojewo - Inowrocław	Transport Osobowo-Przewozowy Jarosław Wesołowski	19

Lp.	Nr zezwolenia	Nazwa linii regularnej	Nazwa przewoźnika	Orientacyjna liczba kursów w dni robocze / szkolne
7	11/R/2018	Inowrocław - Pakość	Sprint-Trans Michał Pipin	14
8	12/R/2019	Inowrocław – Dąbrowa Biskupia przez Pieranie	Przedsiębiorstwo Transportowe Tomasz Sternal	16
9	2/R/2022	Inowrocław – Ludzisko – Janikowo - Inowrocław	Przedsiębiorstwo Transportowe Tomasz Sternal	14
10	5/R/2023	Inowrocław – Tuczo	Przedsiębiorstwo Transportowe Tomasz Sternal	18
11	1/R/2023	Janikowo – Ludzisko – Inowrocław	Jan-Trans Robert Pyrzyński	13
12	2/R/2023	Janikowo – Kościelec - Inowrocław	Jan-Trans Robert Pyrzyński	11
13	3/R/2023	Złotniki Kujawskie – Inowrocław	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Bydgoszczy Sp. z o.o.	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu

2.2 Sieć komunikacyjna, na której planowane jest wykonywanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej

Powiat Inowrocławski planuje dążyć do zaspokajania potrzeb przewozowych mieszkańców powiatu oraz do optymalnego prowadzenia przewozów pasażerskich na liniach komunikacyjnych o adekwatnych do potrzeb przewozowych parametrach obsługi. Powiat Inowrocławski jako organizator transportu zbiorowego będzie dostosowywał ofertę przewozową do zmieniających się zachowań transportowo-komunikacyjnych mieszkańców m.in. w oparciu o wnioski pasażerów dotyczące tras czy rozkładów jazdy, jak również w związku z pojawiającymi się istotnymi z punktu widzenia przewozów powiatowych generatorami ruchu. Relacje i trasy komunikacyjne będą uwzględniać wytyczne nakreślone przez gminne studia uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego. Czynniki wpływającymi na zmiany i kierunki natężenia ruchu pasażerskiego są przede wszystkim:

- zmiany liczby mieszkańców i gęstości zaludnienia,
- zmiany społeczno-gospodarcze,
- rozwój przestrzenny powiatu inowrocławskiego.

Celem zmian wprowadzanych na sieci komunikacyjnej będzie zabezpieczenie realizacji podstawowych potrzeb przewozowych mieszkańców powiatu ze szczególnym uwzględnieniem osób niemogących samodzielnie korzystać z transportu indywidualnego oraz podnoszenie atrakcyjności oferty przewozowej.

Artykuł 11 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym stanowi, że starosta uwzględnia ogłoszony plan transportowy opracowany przez marszałka województwa. Plan zrównoważonego rozwoju transportu zbiorowego dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego został uchwalony 8 października 2014 r. uchwałą nr LIII/814/14 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Następnie uchwałą nr LXII/864/2023

z dnia 23 października 2023 r. Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyjął aktualizację tego planu. Zgodnie z przytoczonym artykułem Powiat Inowrocławski nie planuje uruchamiania linii na trasach zaplanowanych przez marszałka. Powiat Inowrocławski jako organizator publicznego transportu zbiorowego nie będzie dublował i konkurował z liniami organizowanymi przez innych organizatorów. Na obszarze Powiatu Inowrocławskiego Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego zaplanował linie kolejowe:

- (Poznań) Gniezno - Mogilno - Inowrocław - Toruń - Jabłonowo Pom. (Olsztyn);
- (Poznań) Gniezno - Mogilno - Inowrocław – Bydgoszcz;
- Żnin - Inowrocław – Kruszwica;

oraz linie autobusowe:

- Bydgoszcz – Inowrocław – Osiećciny;
- Mogilno – Strzelno – Ciechrz – Inowrocław;
- Mogilno – Strzelno – Inowrocław;
- Bydgoszcz – Inowrocław – Piotrków Kujawski;
- Bydgoszcz – Inowrocław – Brześć;
- Inowrocław – Mierucin – Mogilno;
- Inowrocław – Markowice – Strzelno;
- Mogilno – Dębina – Janikowo;
- Inowrocław – Piechcin – Żnin.

Jednocześnie wojewódzki plan transportowy zakłada, że w przypadku zrzeknięcia się przez przewoźnika komercyjnego zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych w krajowym transporcie drogowym osób i całkowitego zaprzestania realizacji przewozów na zasadach komercyjnych, organizator może uruchomić w to miejsce przewozy o charakterze użyteczności publicznej o ile zostanie to potwierdzone potrzebami przewozowymi. Na obszarze Powiatu Inowrocławskiego zakłada się ewentualne uruchomienie następujących połączeń:

- Barcin - Piechcin - Pakość – Inowrocław;
- Bycz - Piotrków Kujawski – Kruszwica – Inowrocław;
- Bydgoszcz - Inowrocław - Strzelno - Kuśnierz – Wilczyn;
- Bydgoszcz - Złotniki Kujawskie – Inowrocław;
- Inowrocław - Markowice – Strzelno;
- Inowrocław - Strzelno - Miradz – Przyjezierze;
- Inowrocław - Strzelno - Ostrowo – Przyjezierze;
- Inowrocław – Strzelno – Ostrowo - Wilczyn;
- Kruszwica - Inowrocław - Gniewkowo – Toruń;
- Kruszwica - Kobylniki - Bożejewice – Kruszwica;
- Kruszwica - Bródzki - Wola Wapowska - Przemystka – Radziejów;
- Mogilno - Strzelce - Trląg – Janikowo;
- Pakość - Mierucin - Mogilno – Bielice;
- Piechcin - Kościelec – Inowrocław;
- Piechcin – Pakość - Barcin – Inowrocław;
- Skulsk - Kruszwica - Szarlej – Inowrocław.

Ponadto w planie wojewódzkim zostały wskazane węzły przesiadkowe:

- Inowrocław (strategiczny);
- Janikowo (podstawowy);
- Złotniki Kujawskie (podstawowy);
- Pakość (uzupełniający).

Planowana powiatowa sieć komunikacyjna składa się z połączeń w trzech wariantach:

- wariant podstawowy,
- wariant uzupełniający,
- wariant międzypowiatowy.

Wariant podstawowy zawiera połączenia łączące siedziby gmin z miastem powiatowym - zidentyfikowane jako podstawowe zadanie powiatu. Powiat Inowrocławski planuje uruchomić połączenia na liniach wariantu podstawowego w każdym przypadku, kiedy ustaną na tych liniach przewozy innych organizatorów (np. marszałka). Wariant uzupełniający jest oparty przede wszystkim o obecnie funkcjonujące linie organizowane przez powiat oraz o linie stanowiące ofertę przewozową komercyjnych przewoźników w ramach wydanych zezwoleń. Powiat Inowrocławski uruchomił oraz planuje uruchomić linie wariantu uzupełniającego pod warunkiem braku innych przewozów na tych liniach lub konieczności ich uzupełnienia o dodatkowe kursy, partycypacji finansowej gmin, przez które dane linie będą przebiegać, otrzymania środków finansowych z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej oraz posiadania możliwości finansowych, technicznych i organizacyjnych. Wariant międzypowiatowy umożliwia uruchomienie przewozów łączących Inowrocław z sąsiednimi powiatami. Uruchomienie tych połączeń warunkowane jest brakiem innych połączeń, zawarciem stosownych porozumień z sąsiednimi powiatami oraz posiadaniem możliwości finansowych, technicznych i organizacyjnych.

Węzłem przesiadkowym dla sieci powiatowej będzie Inowrocław, w którym spotykają się wszystkie linie zaplanowane w niniejszym planie. Zgodnie z treścią dokumentu nadrzędnego, tj. planu wojewódzkiego w przypadku uruchomienia przez marszałka wszystkich deklarowanych linii w planie wojewódzkim, w ramach możliwości sieć powiatowa zostanie dostosowana (zintegrowana) do sieci wojewódzkiej.

Poniższa tabela zawiera szczegółowe informacje dotyczące planowanej sieci komunikacyjnej. Wszystkie linie zostały oznaczone literami alfabetu. Linie wariantu podstawowego oznaczono literą P, a następnie jedną cyfrą. Natomiast linie wariantu uzupełniającego oznaczono wyłącznie literami tj. A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P. Relacje, przebiegi linii i liczba połączeń wariantu międzypowiatowego zostaną ustalone w ramach porozumień międzypowiatowych, jeśli takie zostaną zawarte, jednakże przebieg takich linii na terenie Powiatu Inowrocławskiego będzie ustalony w ramach sieci określonej wariantami podstawowym i uzupełniającym oraz fragmentami oznaczonymi w części graficznej niniejszego planu.

W tabeli zawarto informacje dotyczące rodzaju linii (P - podstawowa, U – uzupełniająca), nazwy linii, jej przebiegu oraz o minimalnej (gwarantowanej) liczbie par połączeń. W ramach potrzeb i możliwości dopuszczalne jest uruchomienie większej liczby kursów. W przypadku uruchomienia linii wariantu uzupełniającego możliwe jest zmniejszenie liczby par połączeń linii wariantu podstawowego w takim zakresie, w jakim linie uzupełniające zastąpią podstawowe (tzn. uruchomienie jednej pary linii H może zastąpić jedną parę linii P1, analogicznie w przypadku linii P3 i O). Jako jedną parę połączeń należy rozumieć po jednym kursie w dwie strony: Inowrocław – miejsce docelowe i miejsce docelowe – Inowrocław (łącznie), w przypadku linii półokólnej (L) i okólnej (K) jedną parą jest jeden pełny przejazd od Inowrocławia do Inowrocławia.

Tabela 2. Planowana sieć komunikacyjna Powiatu Inowrocławskiego

Rodzaj linii	Nazwa linii	Przebieg linii	Minimalna liczba par połączeń		
			dni robocze	soboty	niedziele i święta
P	P1: Janikowo - Kościelec - Inowrocław	Janikowo – Węgiec – Gorzany – Kościelec – Dziarnowo – Batkowo - Inowrocław	4	3	2
	P2: Janikowo – Ludzisko - Inowrocław	Janikowo - Kołuda Wielka – Balice – Ludzisko - Krusza Zamkowa – Tupadły - Inowrocław	4	3	2
U	H: Broniewice - Janikowo – Inowrocław	Broniewice - Wierzejewice - Kołodziejewo - Dębowo - Dębina - Korytkowo - Trląg - Broniewice - Janikowo – Kołuda Mała – Kołuda Wielka – Janikowo – Węgiec – Gorzany – Kościelec – Dziarnowo – Batkowo – Inowrocław	2	0	0
	I: Janikowo – Góry – Inowrocław	Janikowo – Sielec – Kołuda Wielka – Ludzisko – Balice – Skalmierowice – Ołdrzychowo – Góry – Ołdrzychowo – Skalmierowice – Balice – Ludzisko – Krusza Zamkowa – Inowrocław	2	0	0
	L: Inowrocław – Piotrkowice – Tupadły – Inowrocław*	Inowrocław – Tupadły – Krusza Zamkowa – Krusza Podlotowa – Żalinowo – Piotrkowice – Krusza Podlotowa – Krusza Zamkowa - Krusza Duchowna – Tupadły – Inowrocław	4	0	0
P	P3: Kruszwica – Rożniaty - Inowrocław	Kruszwica – Kobylniki – Rożniaty – Janowice – Przedbojewice – Tupadły - Inowrocław	8	3	3
U	O: Karsk – Kruszwica - Inowrocław	Karsk – Brześć - Złotowo – Popowo – Ostrowo – Witowiczki – Witowice – Kobylnica – Chełmce – Tarnówko – Janocin – Gocanowo – Grodztwo – Kruszwica – Kobylniki – Rożniaty – Janowice – Przedbojewice – Tupadły - Inowrocław	2	0	0
P	P4: Dąbrowa Biskupia - Pieranie - Inowrocław	Dąbrowa Biskupia – Nowy Dwór – Bąkowo – Pieranie – Sobiesierne – Pieczyska – Radojewice – Łakocin – Pławinek – Dulsk – Jaronty – Trzaski – Komarzyce – Marulewy – Jacewo - Inowrocław	8	3	3
U	B: Chróstowo – Modliborzyce – Inowrocław	Chróstowo - Walentynowo - Chlewiska - Mleczkowo – Wola Stanomińska - Brudnia - Ośniszczewko - Ośniszczewo - Zagajewiczki – Zagajewice -	2	0	0

Rodzaj linii	Nazwa linii	Przebieg linii	Minimalna liczba par połączeń		
			dni robocze	soboty	niedziele i święta
		Wonorze - Modliborzyce - Parchanie - Słońsko - Olszewice - Turzany - Dalkowo - Jacewo - Inowrocław			
	K: Inowrocław – Turzany – Komaszycy – Inowrocław**	Inowrocław – Jacewo – Dalkowo – Turzany – Balczewo – Komaszycy – Dziennice – Dulsk – Jaronty – Trzaski – Komaszycy – Marulewy – Jacewo – Inowrocław	4	0	0
	M: Inowrocław – Łojewo – Góra – Inowrocław**	Inowrocław – Sikorowo – Jaronty – Dulsk – Pławinek – Dulsk – Góra – Łąkocin – Góra – Witowy – Karczyn – Szarlej – Łojewo – Sikorowo – Inowrocław	4	0	0
	J: Konary – Dąbrowa Biskupia – Modliborzyce – Inowrocław	Konary – Pieranie – Bąkowo – Przybysław – Dąbrowa Biskupia – Stanomin – Ośniszczewko – Zagajewiczki – Wonorze – Modliborzyce – Parchanie – Marcinkowo – Turzany – Dalkowo – Jacewo – Inowrocław	2	0	0
P	P5: Gniewkowo – Szadłowice - Inowrocław	Gniewkowo – Wielowieś – Wierzchosławice - Skalmierowice – Szadłowice – Latkowo – Balin - Inowrocław	8	3	3
U	C: Gniewkowo – Gąski – Inowrocław	Gniewkowo - Lipionka - Gąski - Parchanki - Parchanie - Modliborzyce - Szpital – Gąski - Wierzbicznany - Ostrowo - Wierzchosławice - Skalmierowice - Szadłowice – Więclawice - Latkowo - Balin - Inowrocław	2	0	0
	G: Inowrocław - Gniewkowo - Żyroślawice - Gniewkowo – Inowrocław*	Inowrocław - Balin - Latkowo - Szadłowice - Wierzchosławice - Wielowieś - Gniewkowo - Lipie - Murzynko - Murzynno - Kawęczyn - Żyroślawice - Stare Grabie - Kijewo - Warzyn - Branno - Markowo - Gniewkowo - Wielowieś - Wierzchosławice - Szadłowice - Latkowo - Balin – Inowrocław	4	0	0
P	P6: Rojewo – Orłowo - Inowrocław	Rojewo – Topola – Ściborze – Orłowo – Kłopot - Inowrocław	8	3	3
U	E: Gniewkowo – Rojewo – Inowrocław	Gniewkowo - Wielowieś - Kaczkowo - Płonkowo - Płonkówko - Rojewo - Żelechlin -	2	0	0

Rodzaj linii	Nazwa linii	Przebieg linii	Minimalna liczna par połączeń		
			dni robocze	soboty	niedziele i święta
		Liszkowo - Wybranowo - Ściborze – Dobiesławice – Ściborze - Orłowo - Kłopot – Inowrocław			
	F: Zawiszyn – Rojewo – Inowrocław	Zawiszyn – Rojewice – Jezuicka Struga – Jaszczółtowo – Rojewo - Topola – Ściborze – Orłowo – Kłopot - Inowrocław	2	0	0
P	P7: Złotniki Kujawskie – Jaksice - Inowrocław	Złotniki Kujawskie – Mierzwin – Jaksiczki – Stefanowo – Jaksice – Borkowo – Sławęcinek - Inowrocław	8	3	3
U	A: Pęchowo – Złotniki Kujawskie – Inowrocław	Pęchowo - Krążkowo - Dąbrówka Kujawska – Palczyn - Lisewo Kościelne - Rucewko - Rucewo - Złotniki Kujawskie - Krężoły - Tuczno - Helenowo - Turlejewo - Pławin – Radłówek – Pławin - Radłówek - Sójkowo - Sławęcín - Sławęcinek - Inowrocław	2	0	0
	N: Złotniki Kujawskie - Oporówek - Inowrocław	Złotniki Kujawskie - Gniewkówiec - Tupadły - Broniewo - Budziaki - Żelechlin - Liszkowo - Wybranowo - Jaksice - Oporówek - Czyste - Gnojno – Inowrocław	2	0	0
	P: Będzitowo – Tuczno – Rybitwy – Inowrocław	Będzitowo – Będzitówek – Lisewo Kościelne – Jordanowo – Leszcze – Tuczno – Łącko – Rybitwy – Wielowieś – Rycerzewo – Kościelec – Cieślin – Inowrocław	2	0	0
P	P8: Pakość – Kościelec - Inowrocław	Pakość – Wielowieś – Rycerzewo – Kościelec – Cieślin - Inowrocław	8	3	3
U	D: Jankowo - Pakość - Kościelec – Inowrocław	Jankowo - Pakość - Wielowieś - Rycerzewo - Kościelec - Dziarnowo - Batkowo – Inowrocław	2	0	0

* linia półokólna - trasy na fragmentach realizowane tylko w jedną stronę

** linia okólna – trasa realizowana tylko w jedną stronę

Źródło: opracowanie własne

Mapa zawierająca planowaną sieć komunikacyjną w Powiecie Inowrocławskim (załącznik graficzny do planu) znajduje się w rozdziale 11.

3 Ocena i prognoza potrzeb przewozowych mieszkańców Powiatu Inowrocławskiego

3.1 Lokalizacja obiektów użyteczności publicznej

Generatorami ruchu są przede wszystkim obiekty użyteczności publicznej, a więc ogólnodostępne budynki przeznaczone dla administracji publicznej, oświaty, sportu i rekreacji, kultury i opieki zdrowotnej. Pełnione przez nie funkcje determinują charakter realizowanych do nich podróży, w tym cykliczność, częstotliwość i pory odbywania podróży.

Miejsca pracy czy szkoły generują ruch o charakterze codziennych, cyklicznych przemieszczeń odbywanych o określonych porach i po określonej trasie.

Życie towarzyskie, potrzeby kulturalne, ochrona zdrowia, urzędy oraz instytucje publiczne generują przewozy wykazujące się brakiem regularności, nierzadko incydentalnością, o zróżnicowanej częstotliwości odbywania podróży i różnych porach przemieszczania się.

W przypadku planu transportowego dla powiatu istotne są te obiekty użyteczności publicznej, które generują ruch międzygminny w ramach powiatu.

3.1.1 Urzędy i instytucje publiczne

Jedną z głównych grup generujących ruch są urzędy państwowe i samorządowe oraz instytucje publiczne Powiatu Inowrocławskiego. Wykaz ważniejszych instytucji (urzędów) znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 3. Urzędy i instytucje publiczne w Powiecie Inowrocławskim

Lp.	Nazwa urzędu	Adres urzędu
1	Starostwo Powiatowe w Inowrocławiu	ul. Mątewska 17, 88-100 Inowrocław
2	Starostwo Powiatowe w Inowrocławiu: Wydział Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami, Wydział Architektury, Budownictwa i Realizacji Inwestycji, Powiatowy Rzecznik Konsumentów	al. Ratuszowa 38, 88-100 Inowrocław
3	Urząd Miasta w Inowrocławiu	al. Ratuszowa 36, 88-100 Inowrocław
4	Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu	ul. Toruńska 15, 88-100 Inowrocław
5	Urząd Skarbowy w Inowrocławiu	al. Niepodległości 5, 88-100 Inowrocław
6	Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Inowrocławiu	ul. Solankowa 15, 88-100 Inowrocław
7	Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A.	ul. Solankowa 35, 88-100 Inowrocław

Źródło: opracowanie własne

3.1.2 Placówki oświatowe

Uczniowie stanowią jedną z liczniejszych grup klientów transportu zbiorowego stale korzystających z usług przewozowych, potrzebują mieć zatem możliwość sprawnego i szybkiego połączenia z miejsca zamieszkania do miejsca nauki. Realizacja podróży związana z trasą dom – nauka – dom jest zakwalifikowana do podróży obligatoryjnych, zasadniczo realizowanych właśnie transportem zbiorowym.

Poniższa tabela przedstawia spis placówek oświatowych wraz z adresami.

Tabela 4. Placówki oświatowe w Powiecie Inowrocławskim

Lp.	Nazwa placówki	Adres placówki
Publiczne szkoły ponadpodstawowe		
1	I Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kasprowicza z Oddziałami Dwujęzycznymi w Inowrocławiu	ul. 3 Maja 11, 88-100 Inowrocław
2	II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Inowrocławiu	ul. Marii Konopnickiej 15, 88-100 Inowrocław
3	III Liceum Ogólnokształcące im. Królowej Jadwigi w Inowrocławiu	ul. Prezydenta Gabriela Narutowicza 53, 88-100 Inowrocław
4	Zespół Szkół Chemiczno-Elektronicznych im. Jana Pawła II w Inowrocławiu	ul. Poznańska 345, 88-100 Inowrocław
5	Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich im. Genowefy Jaworskiej w Inowrocławiu	ul. Henryka Sienkiewicza 33, 88-100 Inowrocław
6	Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych w Inowrocławiu	ul. Dworcowa 25, 88-100 Inowrocław
7	Zespół Szkół Ekonomiczno-Logistycznych w Inowrocławiu	ul. Józefa Krzywińskiego 8, 88-100 Inowrocław
8	Zespół Szkół Budowlanych im. generała Władysława Sikorskiego w Inowrocławiu	ul. Prezydenta Gabriela Narutowicza 34, 88-100 Inowrocław
9	Zespół Szkół im. Kazimierza Wielkiego w Kruszwicy	ul. Kujawska 20, 88-150 Kruszwica
10	Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Kościelcu	Kościelec 125, 88-170 Pakość
11	Zespół Szkół Weterynaryjno-Przyrodniczych w Kobylnikach	Kobylniki 3, 88-150 Kruszwica
12	Zespół Szkół im. Marka Kotańskiego w Inowrocławiu	ul. Solankowa 21, 88-100 Inowrocław
13	Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Żeromskiego w Inowrocławiu	ul. Prezydenta Gabriela Narutowicza 53, 88-100 Inowrocław
14	Branżowa Szkoła I Stopnia w Gniewkowie	ul. Powstańców Wielkopolskich 5, 88-140 Gniewkowo
Niepubliczne szkoły ponadpodstawowe		
1	Zespół Szkół Zawodowych Rzemiosła-Rzemieślnicza Szkoła Branżowa I Stopnia	ul. Poznańska 18, 88-100 Inowrocław ul. Poznańska 11, 88-100 Inowrocław ul. Poznańska 36, 88-100 Inowrocław
2	Szkoła Policealna. Elitarne Studium Służb Ochrony "DELTA" w Inowrocławiu	ul. Kielbasiewicza 7, 88-100 Inowrocław
3	Liceum Ogólnokształcące w Inowrocławiu	ul. Szklarska 7, 88-100 Inowrocław
4	Technikum Fryzjerskie w Inowrocławiu	ul. Szklarska 7, 88-100 Inowrocław

Lp.	Nazwa placówki	Adres placówki
5	Technikum Informatyczne w Inowrocławiu	ul. Szklarska 7, 88-100 Inowrocław
6	Prywatne Liceum Ogólnokształcące w Janikowie	ul. Szkolna 1, 88-160 Janikowo
7	Prywatna Szkoła Policealna w Janikowie	ul. Szkolna 1, 88-160 Janikowo
8	Akademia Szkolnictwa AS Branżowa Szkoła I Stopnia w Inowrocławiu	ul. Dworcowa 24-26, 88-100 Inowrocław ul. Laubitza 9, 88-100 Inowrocław
9	Szkoła Policealna Centrum Nauki i Biznesu "ŻAK" w Inowrocławiu	ul. Władysława Łokietka 3, 88-100 Inowrocław
10	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych "ŻAK" w Inowrocławiu	ul. Władysława Łokietka 3, 88-100 Inowrocław
11	Szkoła Policealna Medyczna "ŻAK" w Inowrocławiu	ul. Władysława Łokietka 3, 88-100 Inowrocław
12	Szkoła Policealna Opieki Medycznej "ŻAK" w Inowrocławiu	ul. Władysława Łokietka 3, 88-100 Inowrocław
13	Medyczna Szkoła Policealna "Cosinus" w Inowrocławiu	ul. Dworcowa 55, 88-100 Inowrocław
14	Szkoła Policealna "Cosinus Plus" w Inowrocławiu	ul. Dworcowa 55, 88-100 Inowrocław
15	Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych "Cosinus Plus" w Inowrocławiu	ul. Dworcowa 55, 88-100 Inowrocław
16	Niepubliczna Szkoła Specjalna Przesposabiająca do Pracy w Inowrocławiu	ul. Szklarska 7, 88-100 Inowrocław
Pozostałe placówki oświatowe		
1	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy dla Dziewcząt im. Polskich Olimpijczyków w Kruszwicy	ul. Kujawska 20, 88-150 Kruszwica
2	Niepubliczna Bursa w Inowrocławiu	ul. Prezydenta Gabriela Narutowicza 34, 88-100 Inowrocław
3	Kujawskie Centrum Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w Inowrocławiu	ul. Dworcowa 31, 88-100 Inowrocław
4	Centrum Terapii Sensus Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Inowrocławiu	Al. Okrężna 79, 88-100 Inowrocław
5	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Akademickie Centrum Rozwoju Dziecka” w Inowrocławiu Wyższej Szkoły Gospodarki	ul. Świętokrzyska 6, 88-100 Inowrocław

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu

3.1.3 Strefy przemysłowe i duże zakłady pracy

Zakłady pracy odgrywają bardzo istotną rolę wśród generatorów ruchu, gdyż powodują obowiązkowe i cykliczne podróże w relacji dom – praca – dom w godzinach szczytu. W poniższej tabeli przedstawiono istotniejsze zakłady pracy w Powiecie Inowrocławskim.

Tabela 5. Strefy przemysłowe i duże zakłady pracy w Powiecie Inowrocławskim

Lp.	Nazwa zakładu	Adres zakładu
1	Qemetica Soda Polska S.A.	ul. Fabryczna 4, 88-101 Inowrocław
2	Cykoria S.A.	Wierzchosławice 15, 88-141 Wierzchosławice
3	Bonduelle Polska S.A.	ul. Kilińskiego 11, 88-140 Gniewkowo
4	Zakłady Tłuszczowe „Kruszwica” S.A.	al. Niepodległości 42, 88-150 Kruszwica
5	Krajowa Grupa Spożywcza Oddział „Cukrownia Kruszwica”	al. Niepodległości 38/40, 88-150 Kruszwica
6	Zakłady Przetwórstwa Zbożowo-Młynarskiego Sp. z o.o.	ul. Droga Młyńska 1, 88-150 Kruszwica
7	Zakłady Mięsne „VIANDO” Sp. z o.o. Sp. komandytowa	Radojewice 54, 88-101 Inowrocław
8	Janikowskie Zakłady Sodowe „Janikosoda”	ul. Przemysłowa 30, 88-160 Janikowo
9	Opakmet Sp. z o.o. Sp. komandytowa	ul. Karola Marcinkowskiego 110 88-100 Inowrocław
10	INOFAMA S.A.	ul. Metalowców 7, 88-100 Inowrocław
11	ON-ZIN Aldona Zitzman	Piotrkowice 10, 88-100 Inowrocław
12	Poli Sp. z o.o.	ul. Wiejska 74, 88-100 Inowrocław
13	JANIPOL Meble Polska Sp. z o.o. Sp. komandytowa	ul. Przemysłowa 2, 88-160 Janikowo
14	POLOmarket Sp. z o.o.	Giebniak 20, 88-170 Pakość

Źródło: opracowanie własne

Dojazdy do pracy zostały również opisane w rozdziale 3.3.

3.1.4 Obiekty sportowe, rekreacyjne i kulturalne

Kolejną grupą generatorów ruchu są obiekty sportowe, rekreacyjne oraz kulturalne. Generują one przewozy o charakterze incydentalnym. Wykaz najważniejszych obiektów związanych z kulturą i sportem został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 6. Obiekty kultury, rekreacji i sportu w Powiecie Inowrocławskim

Lp.	Nazwa obiektu	Adres obiektu
1	Młodzieżowy Dom Kultury im. Janusza Korczaka	ul. Najświętszej Marii Panny 14-16, 88-100 Inowrocław
2	Muzeum im. Jana Kasprówicza	ul. Solankowa 33, 88-100 Inowrocław
3	Teatr Miejski	Plac Klasztorny 2, 88-100 Inowrocław
4	Kryta pływalnia "Wodny Park"	ul. Toruńska 46-48, 88-100 Inowrocław
5	Kryta Pływalnia "Delfin"	ul. Wierzbńskiego 11, 88-100 Inowrocław
6	Hala Widowiskowo-Sportowa	al. Niepodległości 4, 88-100 Inowrocław
7	Kino KINOMAX	ul. Molla 3, 88-100 Inowrocław
8	Stadion Miejski im. Inowrocławskich Olimpijczyków	ul. Wierzbńskiego 2, 88-100 Inowrocław

Źródło: opracowanie własne

3.1.5 Publiczne placówki służby zdrowia

Placówki służby zdrowia to kolejny typ obiektów generujących ruch o charakterze incydentalnym. W Inowrocławiu przy ul. Poznańskiej 97 znajduje się Szpital Wielospecjalistyczny im. dr. Ludwika Błazka.

3.2 Sytuacja społeczno – gospodarcza obszaru

3.2.1 Liczba ludności i gęstość zaludnienia

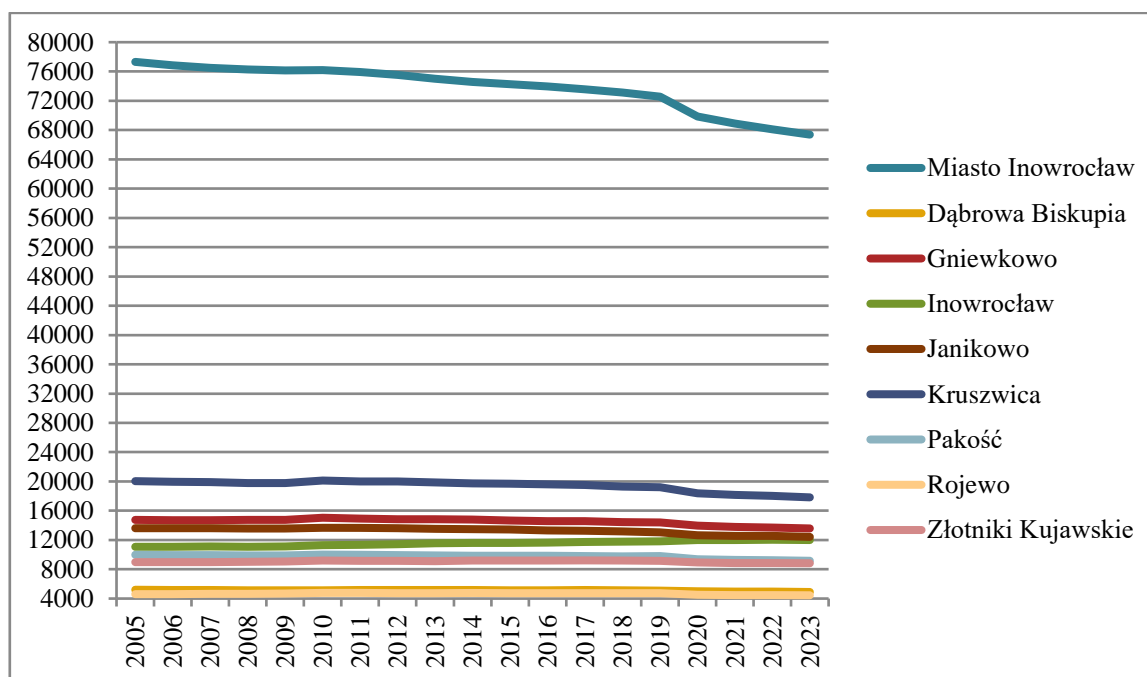
Jak wynika z danych Głównego Urzędu Statystycznego, Powiat Inowrocławski liczył pod koniec 2023 r. 150 555 mieszkańców. Tabela oraz wykres poniżej prezentuje liczbę ludności w poszczególnych gminach oraz w całym Powiecie Inowrocławskim w latach 2005 – 2023.

Tabela 7. Liczba ludności w Powiecie Inowrocławskim oraz w poszczególnych gminach w latach 2005, 2010, 2015, 2020, 2023

Jednostka terytorialna	Liczba ludności w latach				
	2005	2010	2015	2020	2023
Powiat Inowrocławski	165527	165413	162545	154683	150555
Miasto Inowrocław	77313	76192	74258	69868	67378
Dąbrowa Biskupia	5207	5145	5130	4992	4903
Gniewkowo	14734	15043	14660	13981	13581
Inowrocław	11074	11278	11613	11997	11990
Janikowo	13623	13670	13426	12653	12431

Jednostka terytorialna	Liczba ludności w latach				
	2005	2010	2015	2020	2023
Kruszwica	20043	20128	19696	18396	17827
Pakość	9972	10012	9841	9362	9165
Rojewo	4596	4763	4730	4502	4453
Złotniki Kujawskie	8965	9182	9191	8932	8827

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 1. Zmiany liczby ludności w gminach Powiatu Inowrocławskiego w latach 2005 – 2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

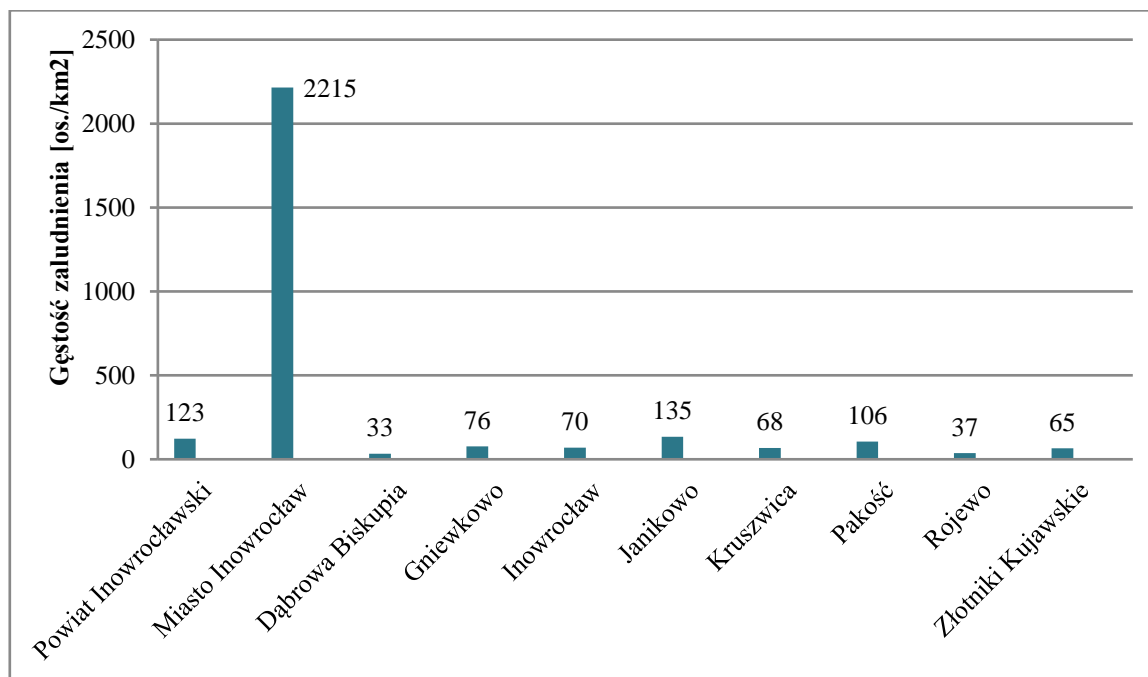
Liczba ludności w Powiecie Inowrocławskim w ostatnich latach maleje. W porównaniu do roku 2005, w roku 2023 liczba ludności zmalała o 14972 osób. Największy spadek zanotowano w mieście Inowrocław tj. o 9935 osób. Zmalała również liczba osób w Gminach: Kruszwica o 2216 osób, Janikowo o 1192 osoby, Pakość o 807 osób, Dąbrowa Biskupia o 304 osoby, Gniewkowo o 1193 osoby, Złotniki Kujawskie o 138 osób oraz Rojewo o 143 osoby. Wzrost liczby ludności nastąpił jedynie w Gminie Inowrocław tj. o 916 osób.

Poniższa tabela oraz wykres przedstawiają gęstość zaludnienia na 1 km² w Powiecie Inowrocławskim oraz w poszczególnych gminach.

Tabela 8. Gęstość zaludnienia w Powiecie Inowrocławskim oraz w poszczególnych gminach w latach 2005, 2010, 2015, 2020 oraz 2023

Jednostka terytorialna	Gęstość zaludnienia na 1 km ²				
	2005	2010	2015	2020	2023
Powiat Inowrocławski	135	135	133	126	123
Miasto Inowrocław	2542	2505	2441	2297	2215
Dąbrowa Biskupia	35	35	35	34	33
Gniewkowo	82	84	82	78	76
Inowrocław	65	66	68	70	70
Janikowo	148	149	146	138	135
Kruszwica	76	77	75	70	68
Pakość	116	116	114	108	106
Rojewo	38	40	40	38	37
Złotniki Kujawskie	66	68	68	66	65

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 2. Gęstość zaludnienia w Powiecie Inowrocławskim oraz w poszczególnych gminach w 2023 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2023 roku największa gęstość zaludnienia wystąpiła w mieście Inowrocław (2215 os./km²). Ponadto w mieście doszło do największej zmiany gęstości zaludnienia – w porównaniu z rokiem 2005, gęstość zaludnienia zmalała o 327 os./km². Najmniejsza gęstość zaludnienia w 2023 roku wystąpiła w gminie Dąbrowa Biskupia (33 os./km²). W całym Powiecie Inowrocławskim gęstość zaludnienia w 2023 roku wyniosła 123 os./km².

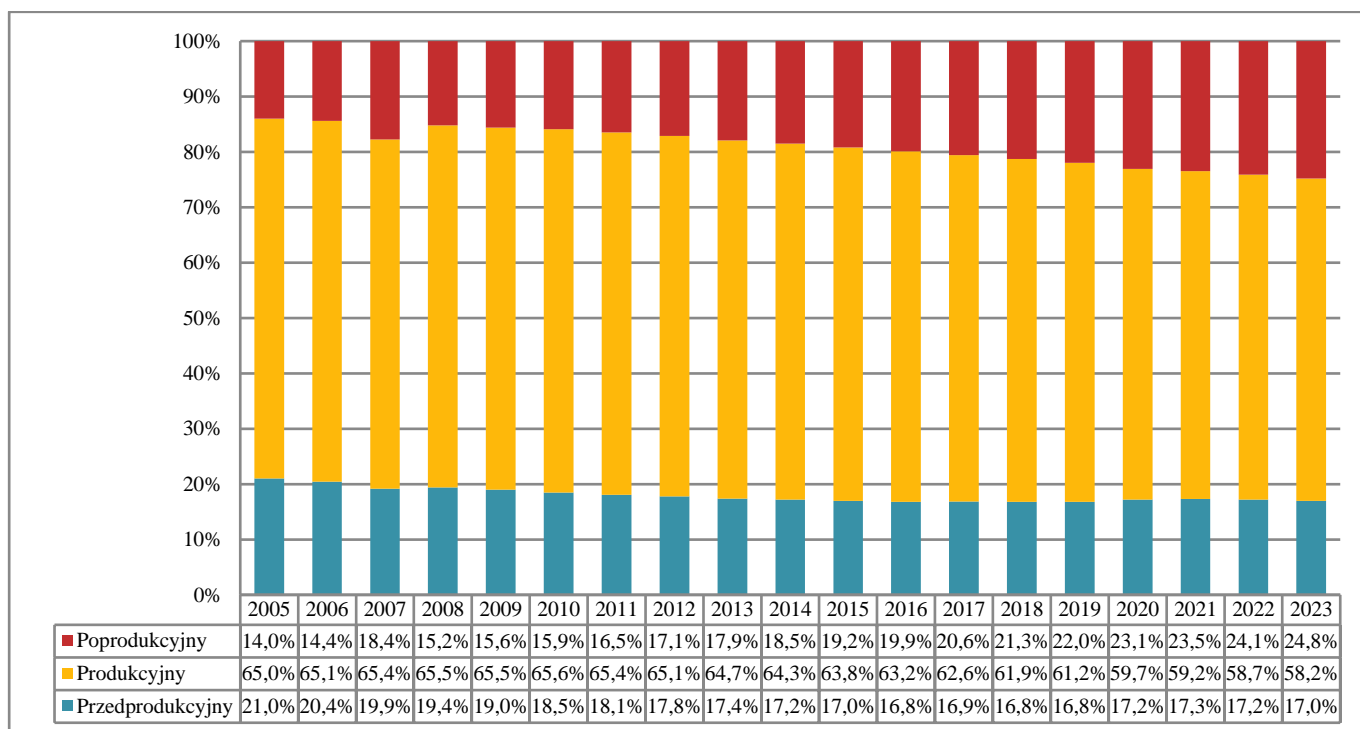
Liczba mieszkańców i ich rozmieszczenie na terenie powiatu są istotnymi informacjami w przypadku planowania komunikacji powiatowej o charakterze użyteczności publicznej i zostały wzięte pod uwagę przy wyznaczaniu planowanej sieci komunikacyjnej. Innymi istotnymi parametrami są struktura funkcjonowania ludności oraz stopa bezrobocia mieszkańców powiatu opisane w kolejnych rozdziałach.

3.2.2 Struktura funkcjonalna ludności

Strukturę funkcjonalną charakteryzuje się poprzez podział ludności na trzy grupy ekonomiczne:

- w wieku przedprodukcyjnym – przedział wiekowy 0 – 17 lat,
- w wieku produkcyjnym – przedziały wiekowe 18 – 59 lat (kobiety) oraz 18 – 64 lat (mężczyźni),
- w wieku poprodukcyjnym – 60 lat i więcej (kobiety) oraz 65 lat i więcej (mężczyźni).

Na poniższym wykresie przedstawiono udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Powiecie Inowrocławskim.

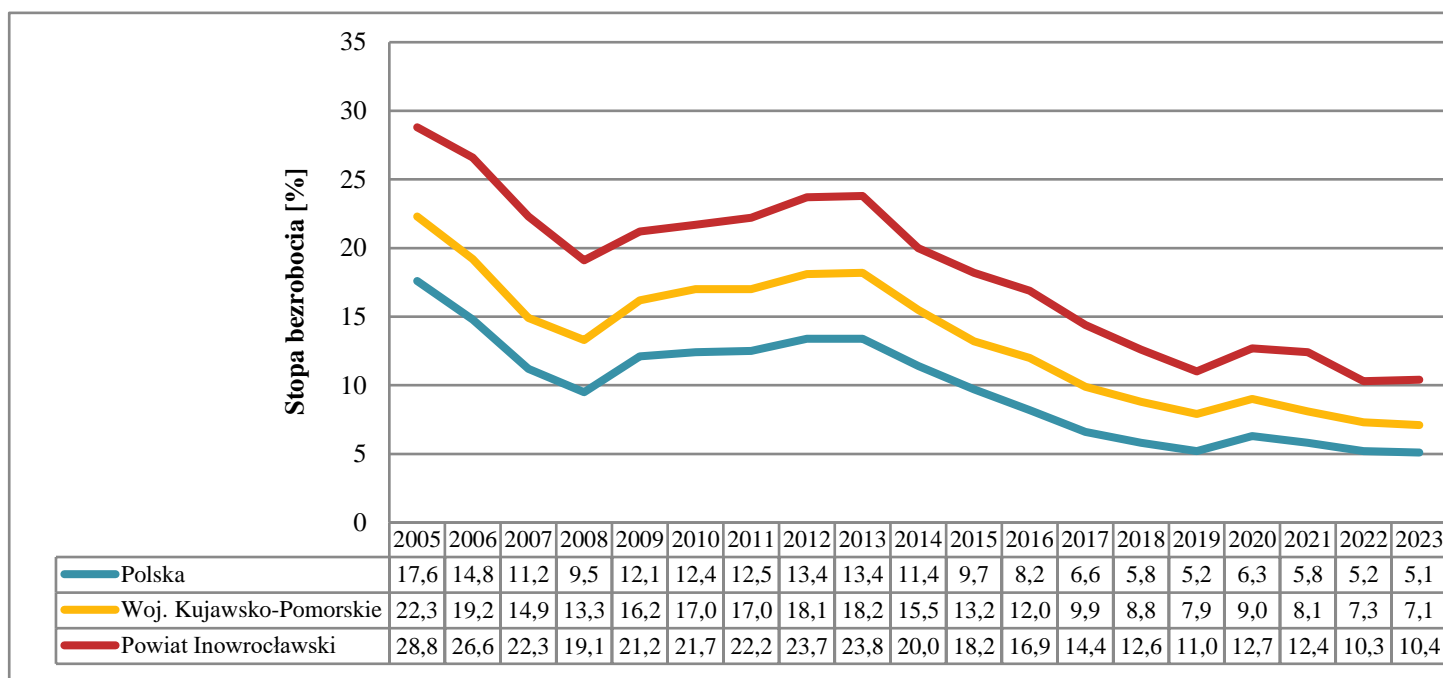
Wykres 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Powiecie Inowrocławskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W Polsce, jak i w Europie, w ostatnich latach ma miejsce zjawisko starzenia się społeczeństwa. Zjawisko to występuje również w Powiecie Inowrocławskim. W przeciągu 18 lat liczba osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszyła się o blisko 4 punkty procentowe na rzecz osób w wieku poprodukcyjnym. To kluczowa informacja dla sporządzenia planu transportowego – zmniejszy się liczba podróży obowiązkowych (do szkół, a za kilka, kilkanaście lat do pracy), a zwiększy się liczba podróży incydentalnych (w przypadku osób starszych – do placówek służby zdrowia czy na zakupy). Jeśli taki trend się utrzyma, na przestrzeni lat może dojść również do sytuacji, w której zmieni się udział podróży w godzinach szczytu i poza nim.

3.2.3 Bezrobocie

Stopa bezrobocia jest jedną z wartości określających sytuację ekonomiczną ludności zamieszkującej dany obszar. Poniższy wykres przedstawia stopę bezrobocia w Powiecie Inowrocławskim, Województwie Kujawsko-Pomorskim oraz w Polsce w ostatnich 18 latach.

Wykres 4. Stopa bezrobocia w Powiecie Inowrocławskim, Woj. Kujawsko–Pomorskie oraz w Polsce w latach 2005 – 2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

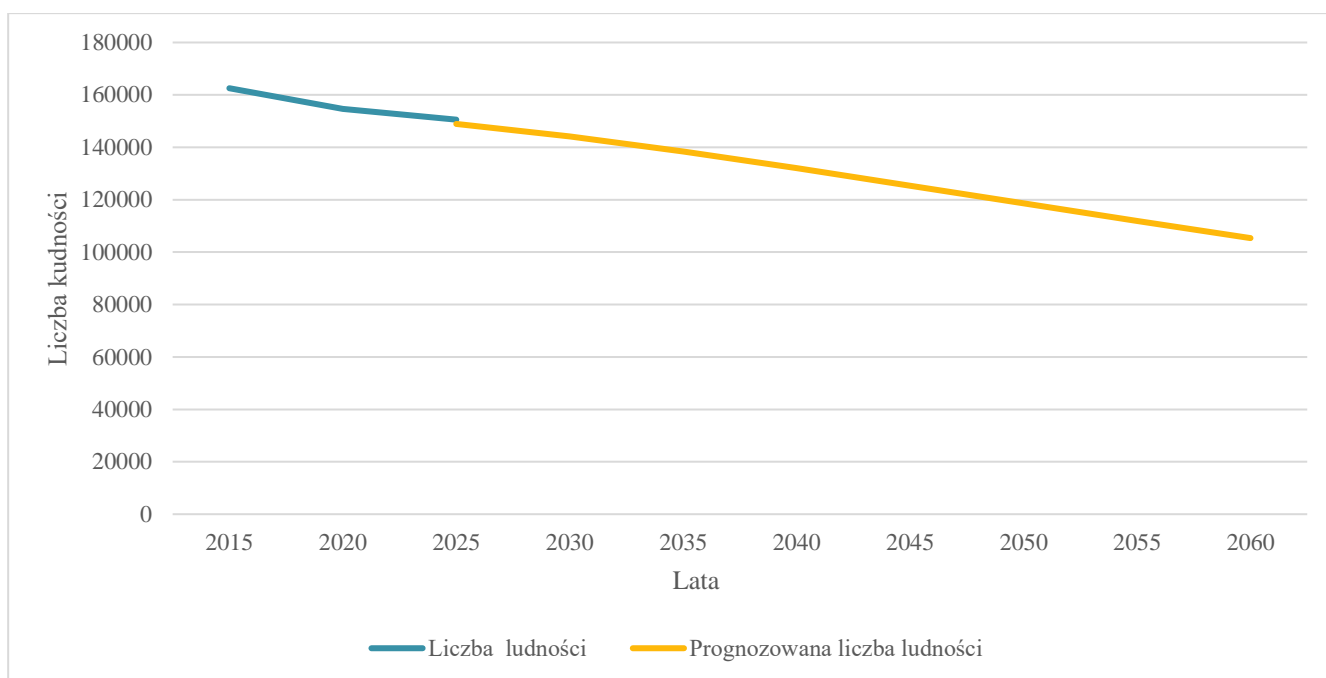
W 2023 roku stopa bezrobocia w Powiecie Inowrocławskim była wyższa zarówno od stopy bezrobocia w Województwie Kujawsko–Pomorskim, jak i od stopy bezrobocia w Polsce. W latach 2005 – 2008 stopa bezrobocia w Powiecie Inowrocławskim charakteryzowała się tendencją malejącą, jednak lata 2008 – 2013 to jej ponowny wzrost. Od roku 2013 obserwuje się ponowny spadek stopy bezrobocia z delikatnymi wahaniami w latach 2020 - 2021 r.

Wahania stopy bezrobocia wpływają pośrednio na zmiany w strukturze wykonywanych podróży i będą uwzględnione przy planowaniu sieci komunikacyjnej w powiecie.

3.2.4 Prognoza liczby ludności

Celem prawidłowego zaplanowania sieci komunikacyjnej należy wziąć pod uwagę prognozy dotyczące liczby i struktury ludności zamieszkującej analizowany obszar. Na ich podstawie można wywnioskować zmiany potrzebne w przyszłości w sferze transportu.

Poniżej znajduje się wykres z prognozą liczby ludności w Powiecie Inowrocławskim do 2060 roku.

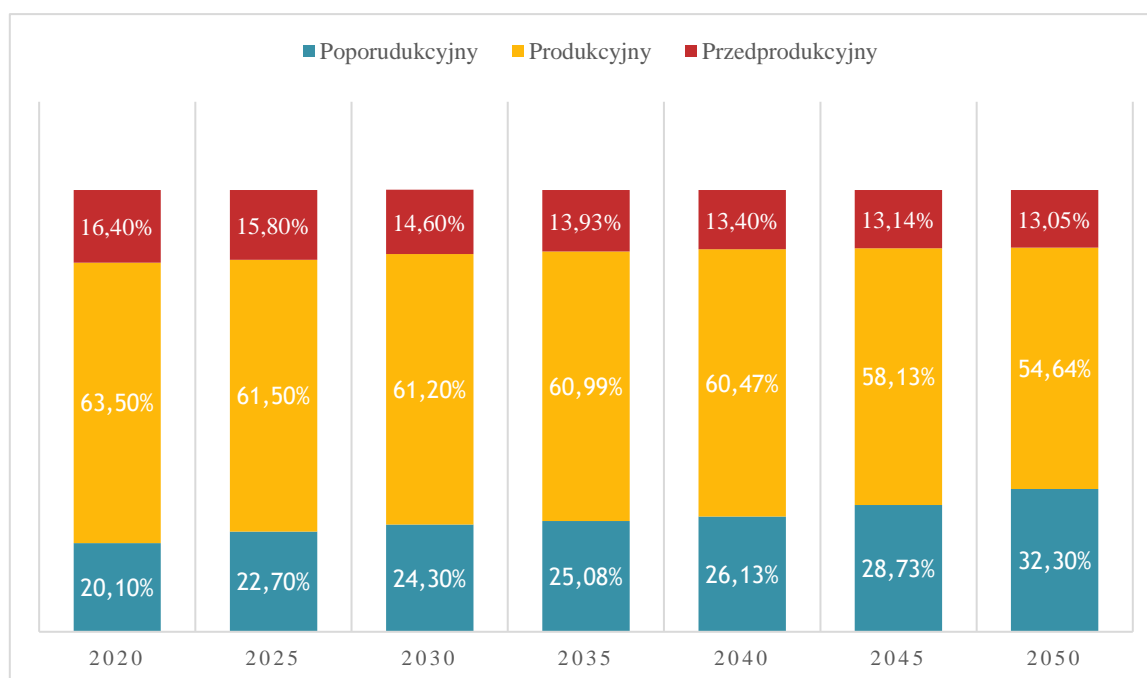

Wykres 5. Prognozowana liczba ludności Powiatu Inowrocławskiego do roku 2060

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Według prognozy GUS, liczba mieszkańców Powiatu Inowrocławskiego będzie malała. W porównaniu do roku 2015, w roku 2060 liczba mieszkańców zmniejszy się o blisko 57189 osób.

Poniższy wykres przedstawia prognozowaną zmianę funkcjonalnych struktur wiekowych w Powiecie Inowrocławskim do roku 2050.

Wykres 6. Prognoza udziału ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Powiecie Inowrocławskim w latach 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045 oraz 2050

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

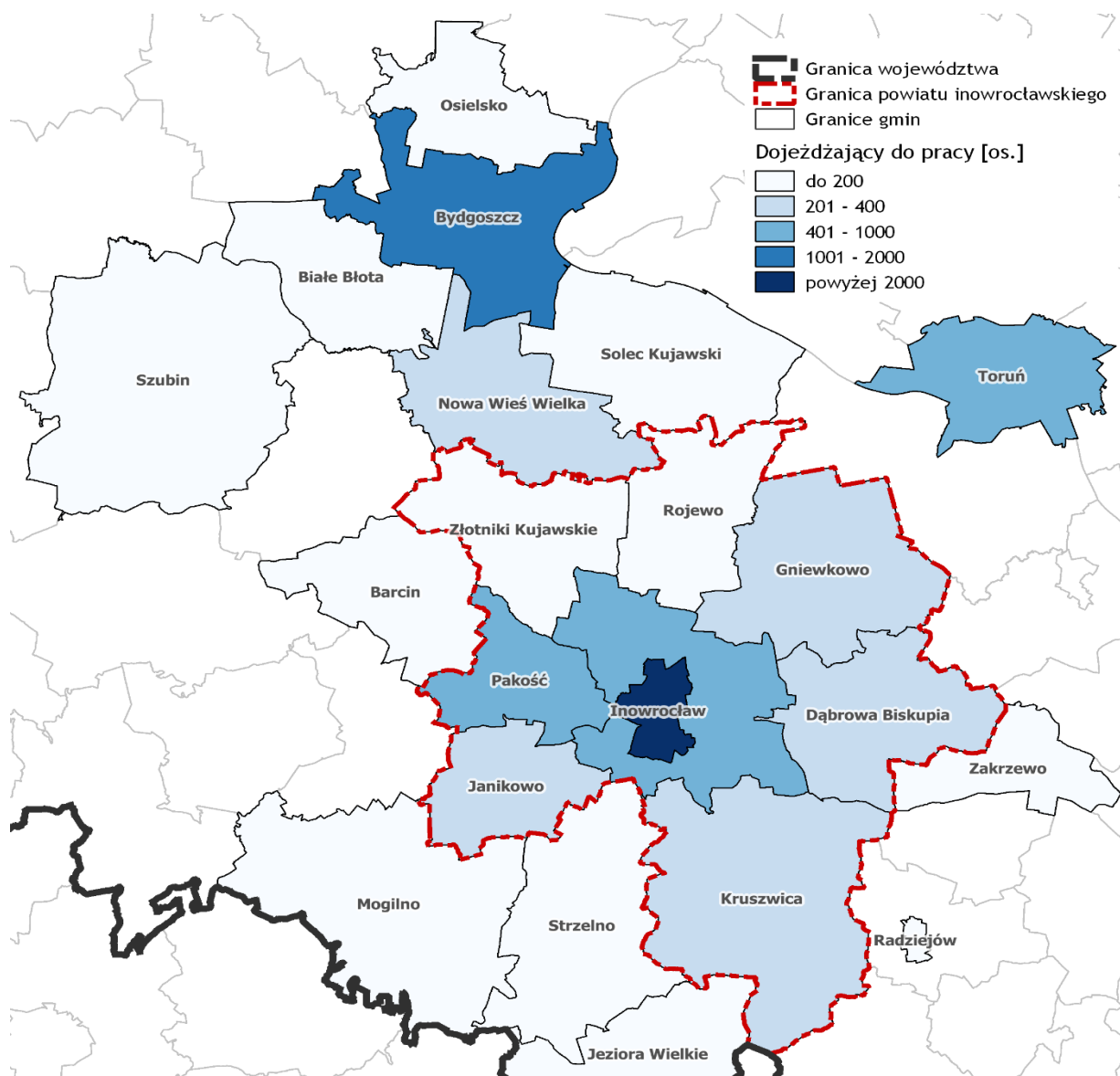
Powyższy wykres pokazuje, że udział osób w wieku przedprodukcyjnym będzie dalej spadał na rzecz osób w wieku poprodukcyjnym. Takie szacunki w połączeniu ze zmniejszającą się liczbą ludności sugerują, że znacznie zmaleje liczba osób podróżujących obligatoryjnie – do szkoły i pracy.

3.3 Dominujące kierunki przemieszczania się mieszkańców Powiatu Inowrocławskiego

Kierunki przemieszczania się mieszkańców Powiatu Inowrocławskiego określono na podstawie opracowania Głównego Urzędu Statystycznego np. „Dojazdy do pracy – NSP 2011”. W ramach Narodowego Spisu Powszechnego w 2011 roku zbadano dojazdy do pracy dla ogółu osób pracujących. Badanie zostało przeprowadzone na podstawie danych znajdujących się w rejestrach administracyjnych, pozyskanych przez statystykę publiczną. W efekcie dokonano statystyki dojeżdżających do pracy, wraz z dokładną identyfikacją terytorialną ich miejsca pracy, które w połączeniu z faktycznym miejscem zamieszkania tych osób wyznaczyły kierunki przepływów związanych z pracą.

Badanie to nie uwzględnia środka transportu, częstotliwości i czasu podróży osób dojeżdżających do pracy. Do analiz wykorzystano wyłącznie dane tabelaryczne dołączone do opracowania NSP 2011.

Poniższa mapa pokazuje, gdzie najchętniej wyjeżdżają do pracy mieszkańcy Powiatu Inowrocławskiego.

Mapa 1. Dojazdy do pracy mieszkańców gmin Powiatu Inowrocławskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie dokumentu "Dojazdy do pracy. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011", GUS, Warszawa 2014

Najatrakcyjniejszym miejscem pracy jest miasto Inowrocław – według wyników badań w tym mieście pracuje ponad 31% mieszkańców Powiatu Inowrocławskiego pracujących poza gminą zamieszkania. Poza Powiatem Inowrocławskim, duży udział mieszkańców znajduje zatrudnienie w mieście Bydgoszcz. Największe przepływy międzygminne wynikające z dojazdów do pracy według NSP 2011 występują w relacjach:

- Miasto Inowrocław → Bydgoszcz,
- Gmina Inowrocław → Miasto Inowrocław,
- Gmina Kruszwica → Miasto Inowrocław,
- Gmina Janikowo → Miasto Inowrocław,
- Miasto Inowrocław → Gmina Inowrocław,
- Gmina Pakość → Miasto Inowrocław,
- Gmina Gniewkowo → Miasto Inowrocław.

3.4 Zmiany potrzeb przewozowych mieszkańców Powiatu Inowrocławskiego w zależności od czasu ich występowania

Zróznicowane zapotrzebowanie na usługi transportu zbiorowego w Powiecie Inowrocławskim wynika z występowania czynników i prawidłowości wpływających znacznie na popyt. Gęstość zaludnienia, struktura społeczeństwa, wskaźniki ekonomiczne czy lokalizacja generatorów ruchu to tylko część czynników wpływających na zmiany potrzeb przewozowych. Istotne są również takie czynniki jak pora i rodzaj dnia.

3.4.1 Zmiany potrzeb przewozowych w zależności od dnia tygodnia

Największe zapotrzebowanie na usługi transportu zbiorowego w powiatowych przewozach pasażerskich odnotowuje się w dni robocze, kiedy odbywanie podróży zdeterminowane jest w przeważającej części pracą lub nauką. Miejsca pracy oraz nauki są generatorami ruchu obligatoryjnego, charakteryzującego się odpowiednią częstotliwością i regularnością. Nie oznacza to jednak, że między poniedziałkiem a piątkiem nie występują podróże fakultatywne. Istnieje zatem prawidłowość wiążąca intensywność wykorzystywania komunikacji zbiorowej w procesie polegającym na przemieszczaniu się z występowaniem zjawiska tzw. migracji wahadłowych.

Mniejsze jest zapotrzebowanie na przewozy pasażerskie w weekendy, wakacje, ferie zimowe i święta. Inny jest także charakter podróży odbywanych w dni wolne od pracy czy nauki. Przewozów o charakterze obligatoryjnym jest zdecydowanie mniej - niemal nie występuje konieczność dojeżdżania do szkół i innych miejsc nauki, a to właśnie uczniowie stanowią znaczną część pasażerów, jak również coraz mniej zakładów pracy funkcjonuje w systemie całotygodniowym. Realizowane podróże cechują się głównie fakultatywnością, incydentalnością, sporadycznością i nieregularnością i spowodowane są zaspokojeniem innych potrzeb, np. towarzyskich czy kulturalnych. Ponadto w dni wolne prawie nie występują potrzeby przewozowe związane z koniecznością załatwiania spraw administracyjno-urzędowych.

Najwięcej kursów realizowanych jest w dni robocze. Ich liczba jest znacznie większa niż liczba kursów przewidzianych do realizacji w soboty i w niedziele. Ponadto kursów wykonywanych w soboty jest więcej niż przewidzianych do realizacji w niedziele.

Szacuje się, że liczba pasażerów w przewozach powiatowych w dni wolne od pracy i nauki jest nawet cztero-pięciokrotnie mniejsza od liczby pasażerów korzystających z usług transportu zbiorowego w dni robocze.

3.4.2 Zmiany potrzeb przewozowych w zależności od pory dnia

Liczba pasażerów korzystających z oferty przewozowej na liniach powiatowych zmienia się także w zależności od pory dnia.

Największe przewozy pasażerskie odnotowuje się w szczytach komunikacyjnych: porannym i popołudniowym, jednak przepływ pasażerów w szczycie porannym, kiedy w transporcie zbiorowym przeważa funkcja dowozowa do szkół średnich i miejsc pracy – głównych generatorów ruchu w przewozach powiatowych, jest bardziej zintensyfikowany (zmiany w zakładach pracy zaczynają się zazwyczaj między godziną 6 a 8, a lekcje w szkołach – między 8 a 9). Godziny zakończenia nauki

szkolnej zawierają się zazwyczaj w przedziale między godz. 12 a godz. 16, zatem szczyt popołudniowy jest bardziej rozciągnięty w czasie.

Mniejsze przewozy odnotowuje się w tzw. międzyszczytce, gdy realizowane są głównie podróże o charakterze incydentalnym, związane z koniecznością załatwiania spraw urzędowych a także podróże obligatoryjne o stosunkowo nietypowej porze występowania (np. rozpoczynanie zajęć lekcyjnych od trzeciej czy czwartej godziny czy praca w obiekcie usługowym czynnym od godziny 10 albo obiekcie gastronomicznym, czynnym nierzadko od godzin południowych).

W okresie wieczornym dostrzegalne jest występowanie mniejszych niż w międzyszczytce potoków pasażerskich.

3.5 Zapewnienie dostępu osobom niepełnosprawnym oraz osobom o ograniczonej zdolności ruchowej do publicznego transportu zbiorowego

Jedną z ról komunikacji zbiorowej jest zapewnienie mobilności osobom niepełnosprawnym oraz o ograniczonej sprawności ruchowej, a więc tym, którzy nie mają możliwości samodzielnego przemieszczania się środkami transportu indywidualnego.

Już na etapie projektowania infrastruktury transportowej uwzględnia się postulaty wynikające z potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej. W sposób szczególny brane są pod uwagę te miejsca, które stanowią potencjalne cele podróży osób niepełnosprawnych lub o ograniczonej zdolności ruchowej, tj. przede wszystkim placówki służby zdrowia czy instytucje publiczne.

Przy budowie bądź modernizacji istniejącej infrastruktury przystankowej oraz ciągów pieszych do niej prowadzących planuje się:

- lokalizowanie przystanków komunikacji zbiorowej możliwie blisko źródeł ruchu (uwzględniając wytyczne związane z bezpieczeństwem ruchu drogowego),
- lokalizowanie przystanków komunikacji zbiorowej połączonej z lokalizacją ciągów pieszych,
- eliminowanie barier poruszania się poprzez:
 - likwidację barier na drodze dojścia do przystanku komunikacji zbiorowej,
 - likwidację barier w przekraczaniu ciągów komunikacyjnych,
 - dostosowanie wysokości peronów przystanków komunikacji zbiorowej do wysokości progów wejściowych pojazdów,
- umożliwianie, poprzez konstrukcję przystanków komunikacyjnych, podjazdu pojazdów jak najbliżej krawędzi przystankowej,
- optymalizowanie gęstości przystanków komunikacyjnych.

W rozdziale 7 niniejszego planu transportowego uwzględnione zostały potrzeby osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej zdolności ruchowej w standardzie taboru obsługującego sieć komunikacyjną w powiatowych przewozach pasażerskich, infrastruktury przystankowej oraz w dziedzinie informacji pasażerskiej.

3.6 Podsumowanie

Podstawą do zdefiniowania potrzeb przewozowych mieszkańców Powiatu Inowrocławskiego jest lokalizacja najważniejszych obiektów użyteczności publicznej w powiecie wraz z określeniem zapotrzebowania na dostęp do tych obiektów osobom niepełnosprawnym, analiza kierunków przemieszczania się mieszkańców powiatu oraz zmian w zapotrzebowaniu na przewozy pasażerskie w zależności od dnia tygodnia czy pory dnia.

Większość obiektów użyteczności publicznej istotnych z punktu widzenia zapewnienia dostępności w ramach przewozów powiatowych jest zlokalizowanych w Inowrocławiu.

Powiat Inowrocławski składa się z miasta Inowrocław, 4 gmin wiejsko – miejskich i 4 gmin wiejskich. W ostatnich latach liczba ludności w powiecie maleje – taki trend będzie się utrzymywał do 2060 roku przy jednoczesnym procesie starzenia się społeczeństwa. Najgęściej zaludnione jest miasto Inowrocław. Stopa bezrobocia w roku 2023 w porównaniu z rokiem 2005 znacząco spadła, jednak w dalszym ciągu jest znacznie wyższa niż w Polsce i Województwie Kujawsko-Pomorskim. Zmniejszająca się liczba ludności oraz starzenie się społeczeństwa mogą sugerować, że coraz mniej osób będzie odbywało podróże obowiązkowe (dom – szkoła – dom oraz dom – praca – dom), natomiast coraz więcej osób może podróżować incydentalnie, np. do placówek służby zdrowia, urzędów czy obiektów sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych.

Istotne jest zapewnienie osobom niepełnosprawnym wygodnego dostępu do obiektów użyteczności publicznej, w szczególności do placówek służby zdrowia oraz instytucji publicznych. Największe przepływy pasażerskie w powiecie odnotowuje się w dni robocze w godzinach szczytu porannego i popołudniowego na trasach łączących gminy Powiatu Inowrocławskiego z miastem Inowrocław, natomiast najatrakcyjniejszym kierunkiem pozapowiatowym jest trasa miasto Inowrocław - Bydgoszcz. Obecnie prognozuje się utrzymanie popytu na usługi transportowe na zbliżonym poziomie do obecnego. Planuje się dążyć do utrzymania zasadniczej części sieci komunikacyjnej powiatu. Powyższe informacje zostały uwzględnione przy planowaniu publicznego transportu zbiorowego w Powiecie Inowrocławskim.

4 Przewidywane finansowanie usług przewozowych

4.1 Źródła i formy finansowania

Zgodnie z ustawą o publicznym transporcie zbiorowym, finansowanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej może polegać na:

- pobieraniu przez operatora, któremu Powiat Inowrocławski powierzy (w drodze przetargu lub bezprzetargowo) świadczenie usług publicznego transportu zbiorowego lub bezpośrednio przez sam Powiat Inowrocławski opłat w związku z realizacją usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego za sprzedaż biletów,
- przekazaniu operatorowi tzw. rekompensaty (wynagrodzenia) z tytułu:
 - utraconych przychodów w związku ze stosowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów publicznym transportem zbiorowym,
 - utraconych przychodów w związku ze stosowaniem uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym ustanowionych na obszarze właściwości Powiatu Inowrocławskiego, o ile zostały ustanowione,
 - poniesionych kosztów w związku ze świadczeniem przez operatora usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego,
- udostępnianiu operatorowi przez Powiat Inowrocławski środków transportu na realizację przewozów w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

Źródłem finansowania przewozów o charakterze użyteczności publicznej mogą być w szczególności:

- środki własne jednostki samorządu terytorialnego będącej organizatorem, w tym przypadku Powiatu Inowrocławskiego,
- środki z budżetu państwa.

Obecnie Powiat Inowrocławski jako jednostka samorządu terytorialnego finansuje usługi przewozowe ze środków własnych powiększonych o środki finansowe pochodzące od gmin w ramach zawartych porozumień o dofinansowanie organizacji publicznego transportu zbiorowego. Dodatkowo Powiat Inowrocławski korzysta ze środków z budżetu państwa pozyskiwanych w ramach zawartej z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim umowy o dopłatę z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Ponadto usługi publicznego transportu zbiorowego są realizowane przez przedsiębiorców prywatnych, działających na zasadach komercyjnych, uprawnionych do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie przewozu osób na podstawie stosownych zezwoleń. Refundacja utraconych przychodów w związku ze stosowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów przez przewoźnika (operatora), któremu powiat powierzył w ramach zawartej umowy realizację zadania świadczenia usług przewozowych oraz przewoźników komercyjnych odbywa się ze środków budżetu państwa pozyskiwanych w ramach umowy zawartej z Marszałkiem Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

4.2 Koszty z jakimi może wiązać się uruchomienie przewozów użyteczności publicznej

Koszty organizacji publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej na szczeblu powiatowym będą pochodną wybranego modelu finansowania usług użyteczności publicznej w tym zakresie.

W przypadku Powiatu Inowrocławskiego model ten, w którym można zrealizować wszystkie planowane warianty sieci komunikacyjnych polegać będzie na zapłacie za usługę publicznego transportu zbiorowego przy jednoczesnym zachowaniu wpływów ze sprzedaży biletów po stronie organizatora. Model ten wymaga zaangażowania realnych środków budżetowych. Jest on jednak niezbędny w przypadku wystąpienia okoliczności powodujących konieczność uruchomienia linii komunikacyjnych, dla których przewiduje się uzyskanie ujemnego wyniku finansowego.

Odnosząc powyższe założenia do planowanej sieci o charakterze użyteczności publicznej zakłada się, że w modelu zapłaty za usługę koszty uruchomienia będą musiały zostać skalkulowane wg rynkowych stawek za podobne usługi, przy czym będą one o tyle mniejsze, o ile większy będzie przychód z biletów za przejazd transportem organizowanym przez Powiat Inowrocławski.

Poniżej w tabeli zestawiono szacunkowe koszty wg poszczególnych wariantów dla wybranego modelu finansowania usługi publicznego transportu zbiorowego. Dla kalkulacji przyjęto, iż stawka za wozokilometr płacona operatorowi nie będzie wyższa niż 7 zł netto.

Tabela 9. Przedstawienie kosztów, z jakimi może się wiązać uruchomienie publicznych przewozów

Wariant	Model Zapłaty za usługę/szacowany koszt	Założenia do Modelu
Wariant podstawowy	Szacowany łączny koszt roczny dla całej sieci to około 5,17 mln zł netto (kwota zostanie pomniejszona o uzyskane wpływy z biletów)	Założenia: - liczba wozokilometrów przewidziana do realizacji w ciągu roku, zgodna z planowanymi liniami zamieszczonymi w tab. 2 wynosi 739 200 km, przy założeniach: liczba dni w miesiącu: - roboczych: 22 - soboty: 4 - niedziele i święta: 4 Przyjęta stawka za wozokilometr wynosi 7 zł netto.
Wariant podstawowy + Wariant uzupełniający	Szacowany koszt dla całej sieci to około 10,11 mln zł netto (kwota zostanie pomniejszona o uzyskane wpływy z biletów)	Założenia: - liczba wozokilometrów przewidziana do realizacji w ciągu roku, zgodna z planowanymi liniami zamieszczonymi w tab. 2 wynosi 1 445 664 km, przy założeniach: liczba dni w miesiącu: - roboczych: 22 - soboty: 4 - niedziele i święta: 4 Przyjęta stawka za wozokilometr wynosi 7 zł netto.

Źródło: Opracowanie własne

Do powyższych obliczeń (w wierszu podstawowy + uzupełniający) przyjęto uruchomienie w całości wariantu uzupełniającego, przy funkcjonującym w całości wariantcie podstawowym (uruchomienie wszystkich kursów przewidzianych w tabeli 2).

Faktyczne koszty są możliwe do wyliczenia w momencie stworzenia kompletnego rozkładu jazdy komunikacji zbiorowej.

4.3 Rentowność linii komunikacyjnych

Powiat Inowrocławski nie posiada w swoich zasobach informacji o wynikach finansowych prywatnych przedsiębiorców realizujących komercyjnie usługi przewozowe na obszarze powiatu. Szacuje się jednak, że rentowność linii komunikacyjnych obsługiwanych przez przewoźników komercyjnych w powiatowych przewozach pasażerskich jest dodatnia. Przewoźnicy ci, realizując usługi przewozowe, kierują się głównie aspektami ekonomicznymi prowadzonej działalności celem osiągnięcia dodatnich wyników swojej aktywności.

Najbardziej rentowne są połączenia realizowane w czasie szczytów komunikacyjnych (porannego i popołudniowego), ponieważ wtedy występują największe napełnienia pojazdów i tym samym pojawia się największa sprzedaż biletów. Mieszkańcy Powiatu Inowrocławskiego dojeżdżają wtedy do szkół i do pracy, w tym w szczególności do miasta Inowrocławia.

Połączenia realizowane w trakcie trwania międzyszczytu cechują się znacznie niższym popytem w porównaniu z okresem szczytu komunikacyjnego, a kursy przewidziane do realizacji w tej porze dnia są na granicy rentowności. Przewoźnicy obsługują te połączenia także ze względów społecznych oraz aby móc korzystać z tzw. efektu skali występującego przy obsłudze sieci komunikacyjnej umożliwiającej realizację podróży w wielu kierunkach i w różnych porach dnia.

Zyski netto w branży przewozów komercyjnych pojawiają się w długofalowej perspektywie (nierazko 10-letniej). Należy zaznaczyć, że koszty prowadzonej działalności w branży transportu zbiorowego są znaczące, a składa się na nie przede wszystkim koszt zakupu paliwa, wynagrodzenia kierowców i pracowników administracyjnych oraz utrzymanie (naprawy, remonty i modernizacje) taboru, a także inne koszty, takie jak np. obsługa finansowa zaciągniętych zobowiązań (kredyt, leasing, in.), ogólne koszty zarządu czy amortyzacja.

Mając na uwadze powyższe planuje się, iż rozkłady jazdy publicznej komunikacji zbiorowej będą ułożone w taki sposób, że planowane linie o charakterze użyteczności publicznej będą pozwalały uzyskać zysk operatorom.

5 Preferencje dotyczące wyboru rodzaju środków transportu

Zanieczyszczenie środowiska naturalnego, zatłoczenie dróg oraz problemy społeczne to tylko niektóre z negatywnych efektów rosnącej presji motoryzacyjnej, wpływającej na pogarszanie się jakości życia na terenach zurbanizowanych.

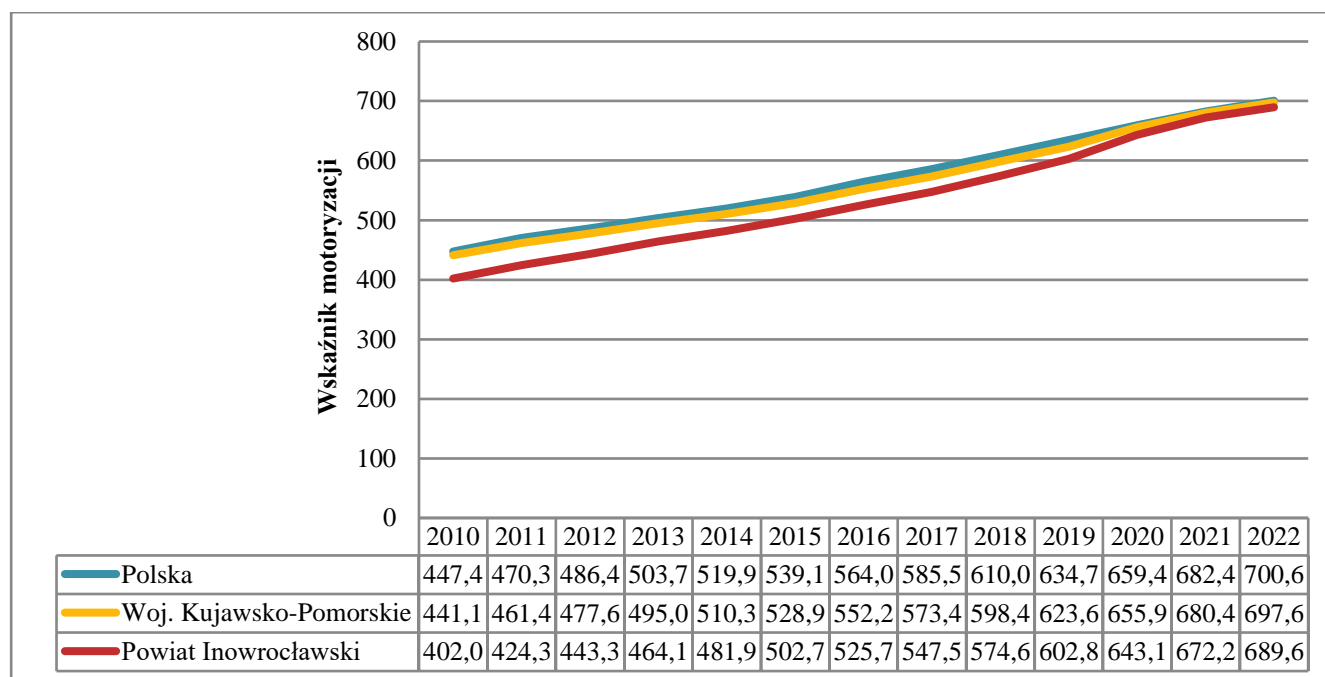
Celem polityki transportowej jest zrównoważony rozwój, czyli dążenie do zachowania optymalnego podziału pomiędzy transportem zbiorowym a zindywidualizowanym oraz do zmniejszenia obciążenia ruchem sieci drogowej. Obciążenie to jest zależne m.in. od częstotliwości użytkowania aut, stopnia napełnienia oraz wskaźnika motoryzacji.

5.1 Wskaźnik motoryzacji

Od kilkunastu lat w Europie obserwuje się intensywny rozwój motoryzacji. Jest to związane ze wzrostem zanieczyszczenia środowiska naturalnego, zatłoczeniem dróg i problemami społecznymi, choć są to jedynie niektóre z efektów rosnącej presji motoryzacyjnej wpływającej na pogarszanie się warunków życia na zurbanizowanych terenach. Obecnie dąży się do tego, aby polityka transportowa była oparta na zasadach zrównoważonego rozwoju. Celem tak prowadzonej polityki transportowej jest przede wszystkim zachowanie optymalnego podziału odbywanych podróży pomiędzy publicznym transportem zbiorowym a transportem indywidualnym.

Obciążenie ruchem sieci drogowej jest zależne głównie od częstotliwości użytkowania samochodu, stopnia napełnienia oraz wskaźnika motoryzacji (liczby samochodów osobowych przypadających na 1000 mieszkańców).

Na poniższym wykresie przedstawiono wartość wskaźnika motoryzacji dla Powiatu Inowrocławskiego w latach 2010 – 2022 oraz – dla porównania – wskaźniki dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Polski.

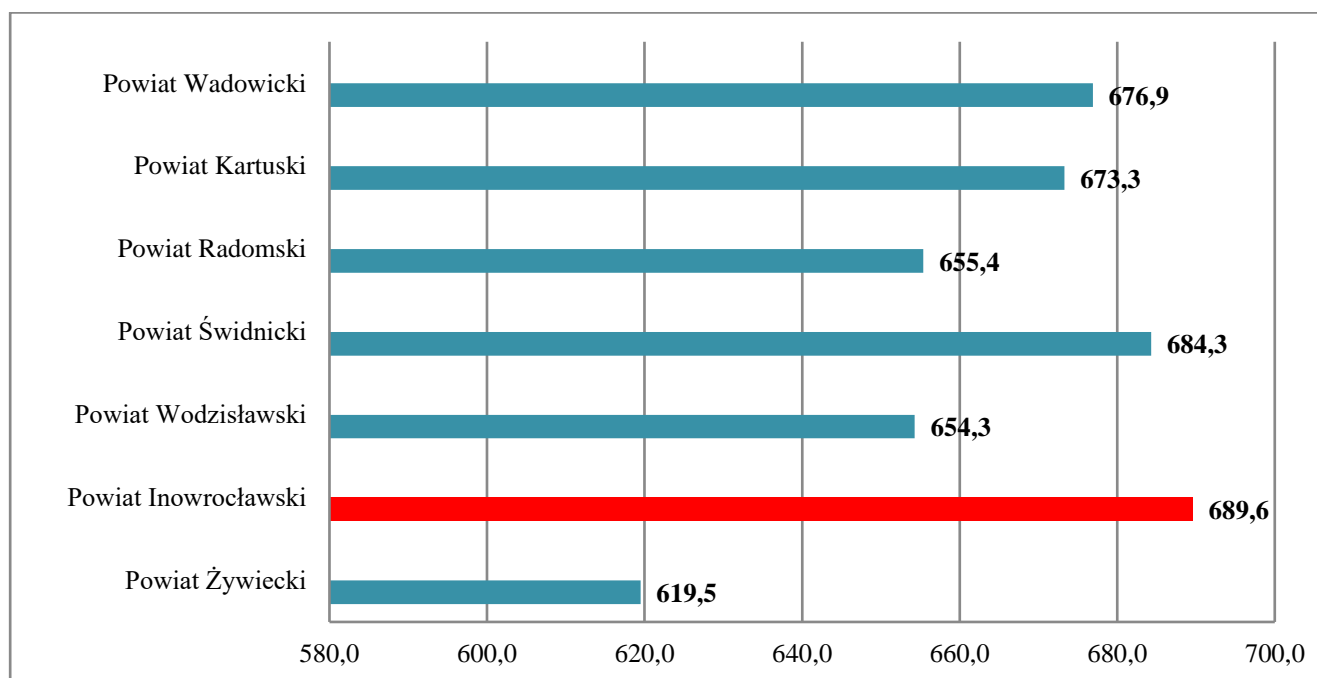

Wykres 7. Wskaźnik motoryzacji Powiatu Inowrocławskiego, Woj. Kujawsko-Pomorskiego oraz Polski w latach 2010 – 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach 2010 – 2022 wskaźnik motoryzacji w Powiecie Inowrocławskim rósł, jednak w każdym roku był niższy od wskaźnika motoryzacji w Województwie Kujawsko–Pomorskim, jak i w Polsce.

Poniższy wykres porównuje wskaźnik motoryzacji Powiatu Inowrocławskiego ze wskaźnikami motoryzacji w innych powiatach podobnych pod względem liczby mieszkańców.

Wykres 8. Porównanie wskaźnika motoryzacji Powiatu Inowrocławskiego z powiatami podobnymi pod względem liczby ludności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wskaźnik motoryzacji w Powiecie Inowrocławskim w porównaniu z innymi powiatami jest wysoki. Według krajowych prognoz, wskaźnik w naszym powiecie będzie rósł, jednak w nieco wolniejszym tempie niż dotychczas.

Rosnący wskaźnik motoryzacji, mimo zmniejszającej się liczby ludności oznacza, że w naszym powiecie przybywa samochodów osobowych, które stanowią konkurencję dla transportu zbiorowego. Mieszkańcy Powiatu Inowrocławskiego mają coraz łatwiejszy dostęp do komunikacji indywidualnej. Aby zahamować przyrost samochodów osobowych, konieczna jest poprawa atrakcyjności transportu zbiorowego poprzez podwyższenie standardu usług przewozowych.

5.2 Preferowane cechy komunikacji zbiorowej

Potrzeby transportowe mieszkańców Powiatu Inowrocławskiego są zaspokajane przez transport zbiorowy i indywidualny. Na komunikację zbiorową składa się komunikacja autobusowa o charakterze gminnym, powiatowym i ponadpowiatowym. W podróżach powiatowych transport zbiorowy wykorzystywany jest głównie przez młodzież w wieku szkolnym oraz osoby niemogące z racji wieku, stanu zdrowia lub sytuacji materialnej samodzielnie korzystać z transportu indywidualnego. Ranking postulatów przewozowych oraz stopień ich spełnienia to zestaw determinantów wskazujących na kierunki kształtowania podziału zadań przewozowych w transporcie zbiorowym z punktu widzenia pasażera. Podział zadań przewozowych jest mierzony udziałem poszczególnych środków transportu w przewozach i obliczany jako stosunek liczby podróży realizowanych danym środkiem transportu do ogólnej liczby

wykonywanych podróży. Standard świadczonych usług komunikacyjnych powiat planuje rozpatrywać przy pomocy następujących postulatów przewozowych:

- bezpośredniość - udział linii przebiegających przez miasto powiatowe,
- częstotliwość - podstawowe standardy częstotliwości kursowania linii w dniu powszednim w godzinach porannych szczytów (6-9), popołudniowych szczytów (14-19) oraz w soboty w południe i niedziele po południu,
- dostępność – odległość do przystanku wyrażona w minutach i metrach, udział niskowejściowego taboru, dostęp dla osób niepełnosprawnych do przystanku,
- informacja – wszystkie dostępne źródła informacji o transporcie publicznym,
- niezawodność – udział niezrealizowanych kursów autobusowych w stosunku do wszystkich kursów planowych,
- niski koszt – taryfa biletowa (ceny podstawowych biletów jednorazowych i okresowych),
- prędkość – poziom prędkości komunikacyjnej autobusów,
- punktualność – udział kursów zrealizowanych z określonym odchyleniem rozkładu jazdy,
- wygoda – udział pojazdów klimatyzowanych, niskowejściowych, zapewnienie miejsc siedzących.

Poziom zadowolenia pasażerów z funkcjonowania komunikacji powiatowej można badać bezpośrednio np. metodą PAPI poprzez przeprowadzenie bezpośrednich wywiadów z mieszkańcami odpowiadającymi na pytania, jak użytkownicy oceniają całość funkcjonowania komunikacji zbiorowej oraz rankingujących ważność postulatów transportowych. Różne systemy transportowe funkcjonujące w granicach jednego powiatu powodują utrudnienia dla ich użytkowników z powodu braku integracji taryf oraz rozkładów jazdy. W miarę posiadanych możliwości należy dążyć do integracji wszystkich systemów transportowych funkcjonujących na jego terenie, tak aby w przyszłości stworzyły jeden spójny system ze zintegrowaną taryfą oraz zapewnionymi skomunikowaniami.

6 Zasady organizacji rynku przewozów

6.1 Powiat Inowrocławski jako organizator publicznego transportu zbiorowego

Przepisy prawa zawarte w ustawie o publicznym transporcie zbiorowym stanowią, iż organizatorem publicznego transportu zbiorowego jest właściwa jednostka samorządu terytorialnego albo minister właściwy do spraw transportu, zapewniający funkcjonowanie publicznego transportu zbiorowego na danym obszarze.

Na obszarze Powiatu Inowrocławskiego organizatorem jest powiat, a wynikające z tego zadania wykonuje starosta. Organizator zarządza przewozami pasażerskimi obejmującymi co najmniej dwie gminy, ale niewykraczającymi poza granice powiatu.

Ustawodawca nakłada na organizatora obowiązki:

- planowania rozwoju transportu,
- organizowania publicznego transportu zbiorowego,
- zarządzania publicznym transportem zbiorowym.

Funkcja organizatora może zostać przekazana związkowi międzypowiatowemu. Wówczas obszarem działań staje się obszar tych powiatów, dla których organizowana jest wspólna sieć komunikacyjna.

W ramach organizacji rynku przewozów powiatowych Powiat Inowrocławski zakłada dwa warianty partycypacji finansowej gmin z terenu Powiatu Inowrocławskiego w finansowaniu publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej.

Wariant nr I - zadania organizacji i finansowania publicznego transportu zbiorowego na terytorium Powiatu Inowrocławskiego wykonuje powiat w następującym modelu:

- Organizator: Powiat Inowrocławski,
- Operator: wybrany w jednym z trybów określonych w art. 19 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym i pkt. 6.1. niniejszego planu,
- Współpraca powiat – gminy: w oparciu o dotację otrzymywaną z gminy przez powiat na podstawie stosownych porozumień,
- Charakter przewozów: powiatowe przewozy o charakterze użyteczności publicznej,
- Finansowanie przewozów:
 - Refundacja ulg ustawowych – w zakresie linii powiatowych o charakterze użyteczności publicznej określonych w niniejszym planie,
 - Wpływy z biletów – wpływy z biletów stanowiąc będą przychód organizatora,
 - Pomoc finansowa gmin w trybie art. 220 ustawy o finansach publicznych,
 - Budżet powiatu – art. 51 ust. 1 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym,
 - Dopłata ze środków budżetu państwa na zasadach określonych w ustawie z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

Wariant nr II - zadania organizacji i finansowania publicznego transportu zbiorowego na terytorium Powiatu Inowrocławskiego wykonuje związek powiatu inowrocławskiego i jego gmin w następującym modelu:

- Organizator: związek powiatowo – gminny,
- Operator: wybrany w jednym z trybów określonych w art. 19 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym i pkt. 6.1. niniejszego planu,

- Współpraca powiat – gminy: możliwość trwałego sformalizowania zasad współpracy w oparciu o statut związku powiatowo – gminnego,
- Charakter przewozów: powiatowo – gminne przewozy o charakterze użyteczności publicznej,
- Finansowanie przewozów:
 - Refundacja ulg ustawowych – w zakresie linii powiatowo – gminnych o charakterze użyteczności publicznej określonych w powiatowo – gminnym planie transportowym uchwalanym przez zgromadzenie związku powiatowo – gminnego,
 - Wpływy z biletów – wpływy z biletów stanowiąc będą przychód organizatora,
 - Budżet związku powiatowo – gminnego – art. 51 ust. 1 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym,
 - Dopłata ze środków budżetu państwa na zasadach określonych w ustawie z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

W chwili obecnej funkcjonuje wariant nr I.

6.1.1 Przewidywany tryb wyboru operatora publicznego transportu zbiorowego

Zgodnie z ustawą o publicznym transporcie zbiorowym, operator publicznego transportu zbiorowego to samorządowy zakład budżetowy lub przedsiębiorca uprawniony do prowadzenia działalności gospodarczej, który zawarł z organizatorem publicznego transportu zbiorowego umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego na liniach określonych w umowie.

Operator publicznego transportu zbiorowego może zostać wybrany w jednym z następujących trybów zgodnych z przepisami, tj.:

- w trybie przetargu nieograniczonego zgodnego z ustawą z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych,
- w trybie bezpośredniego zawarcia umowy z operatorem zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, tj.:
 - świadczenie usług zostanie powierzone bezprzetargowo, jeśli średnia wartość roczna przedmiotu umowy jest mniejsza niż 1 000 000 euro lub świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego dotyczy świadczenia tych usług w wymiarze mniejszym niż 300 000 kilometrów rocznie,
 - świadczenie usług zostanie powierzone bezprzetargowo, jeśli wystąpi zakłócenie w świadczeniu usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego lub bezpośrednie ryzyko powstania takiej sytuacji zarówno z przyczyn zależnych, jak i niezależnych od operatora, o ile nie można zachować terminów określonych dla innych trybów zawarcia umowy o świadczenie publicznego transportu zbiorowego.

Umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego zostanie zawarta na czas oznaczony, jednak nie dłuższy niż 10 lat. Wymagania techniczne i użytkowe dotyczące taboru, którym musi dysponować operator, będą uzasadnione faktycznymi potrzebami i współczesnymi standardami w tym zakresie, jak również możliwościami finansowymi powiatu.

Mając na uwadze powyższe oraz przy uwzględnieniu planowanej sieci przewozów o charakterze użyteczności publicznej planuje się, iż preferowanym trybem przy uruchomieniu wariantu podstawowego

lub podstawowego i uzupełniającego będzie tryb przetargu nieograniczonego tj. w trybie określonym ustawą z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych.

Powyższe pozwoli w optymalny sposób wykorzystać zasoby finansowe organizatora uwzględniając rentowność poszczególnych linii lub całej sieci określonej w pkt. 2.2 niniejszego dokumentu.

W przypadku uruchomienia wariantu uzupełniającego preferowane jest zawarcie umowy w trybie art. 22 ust. 1 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym. Ten sposób wyboru operatora umożliwi szybkie uruchomienie połączeń komunikacyjnych w sytuacji nagłego wystąpienia zapotrzebowania na tę usługę np. w związku z wystąpieniem na mapie Powiatu Inowrocławskiego tzw. „białych plam transportowych”, a więc miejscowości całkowicie pozbawionych komunikacji publicznej.

6.1.2 Przystanki komunikacyjne i dworce, których właścicielem lub zarządzającym jest Powiat Inowrocławski

Na podstawie przepisów zawartych w ustawie o publicznym transporcie zbiorowym, zadaniem organizatora publicznego transportu zbiorowego jest określenie przystanków komunikacyjnych i dworców, których właścicielem lub zarządzającym jest jednostka samorządu terytorialnego, udostępnianie przystanków komunikacyjnych dla przewoźników oraz określenie warunków i zasad korzystania z tej infrastruktury.

Zgodnie z art. 2 pkt 13 ustawy Prawo o ruchu drogowym za przystanek autobusowy uważa się miejsce zatrzymywania się pojazdów transportu publicznego oznaczone odpowiednimi znakami drogowymi, czyli znakiem D-15 „przystanek autobusowy”. Ponadto ustawa o publicznym transporcie zbiorowym wskazuje, że na obszarze przystanku umieszcza się informacje w szczególności dotyczące godzin odjazdów środków transportu.

Określenie przystanków komunikacyjnych i dworców oraz warunków i zasad korzystania, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, następuje w drodze uchwały podjętej przez właściwy organ danej jednostki samorządu terytorialnego.

Ważnym elementem zarządzania i organizowania publicznego transportu zbiorowego na terenie Powiatu Inowrocławskiego jest prowadzenie wspólnej i spójnej polityki zarządzania przystankami. Obecnie przystanki na obszarze powiatu są zarządzane przez Powiat Inowrocławski, poszczególne gminy, Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad. Taki system prawny nie pozwala na wypracowanie jednego modelu standardu przystanków oraz utrudnia integrację różnych szczebli transportu zbiorowego.

7 Przewidywany standard usług przewozowych w przewozach o charakterze użyteczności publicznej

7.1 Informacje ogólne

Standard i jakość usług przewozowych w przewozach o charakterze użyteczności publicznej powinien odpowiadać oczekiwaniom i potrzebom mieszkańców obszaru objętego planem transportowym oraz możliwościom finansowym jednostki samorządowej. Atrakcyjna jakościowo oferta przewozowa jest jednym z elementów wpływających na popyt na usługi transportu zbiorowego, a pośrednio także na jakość i standard życia mieszkańców.

Zwiększenie jakości i podniesienie standardu usług przewozowych jest związane głównie z realizacją postulatów transportowych, jakie wysuwają sami mieszkańcy. Są to pasażerowie – użytkownicy transportu zbiorowego, jak i potencjalni użytkownicy tej formy transportu, którzy dotychczas korzystali z własnych, indywidualnych pojazdów.

Tabela poniżej przedstawia przykładowe postulaty transportowe i sposób ich realizacji.

Tabela 10. Przykładowe postulaty transportowe i sposób ich realizacji

Postulat transportowy	Sposób realizacji
bezpośredniość	Dostosowanie układu sieci komunikacyjnej do najczęściej występujących relacji w podróży.
częstotliwość	Dostosowanie odstępów czasu między kolejnymi odjazdami autobusów do rzeczywistych potrzeb.
dostępność	Minimalizowanie odległości koniecznych do pokonania w drodze z/do przystanku poprzez budowę nowych przystanków; tworzenie przejść dla pieszych w sąsiedztwie przystanków; likwidacja progów na drodze dojazdu do przystanków.
niezawodność	Zminimalizowanie wskaźnika zawodności taboru poprzez wymianę wysłużonych pojazdów na nowsze.
koszt	Dostosowanie opłat taryfowych dostosowanych do realnych potrzeb i możliwości pasażerów, uwzględniając rzeczywiste koszty funkcjonowania publicznej komunikacji zbiorowej oraz możliwości finansowe organizatora
prędkość	Dążenie do uzyskania czasów przejazdów konkurencyjnych dla komunikacji indywidualnej.
punktualność	Dostosowanie rozkładów jazdy do realnych czasów przejazdu, ograniczenie liczby odjazdów przed czasem i po czasie.
wygoda	Poprawianie standardu podróżowania i oczekiwania na podróż.

Źródło: opracowanie własne

Planując ciągle podwyższanie standardu i jakości usług przewozowych w powiatowych przewozach pasażerskich na terenie powiatu należy pamiętać i uwzględniać również:

- ochronę środowiska naturalnego,
- zwiększanie dostępu osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej do publicznego transportu zbiorowego.

7.2 Pożądany standard taboru obsługującego sieć komunikacyjną

7.2.1 Uwzględnienie w pożądanym standardzie usług przewozowych aspektów związanych z ochroną środowiska naturalnego

Transport, a w szczególności transport drogowy, ma negatywne oddziaływanie na środowisko naturalne. Jest źródłem zanieczyszczenia powietrza oraz źródłem emisji hałasu. Aby ograniczyć presję, jaką transport drogowy wywiera na środowisko naturalne, konieczne jest podejmowanie działań mających pozytywny wpływ na zmniejszenie poziomu zanieczyszczenia środowiska i ograniczenie hałasu.

Kluczowe znaczenie ma między innymi proces modernizacji i rozbudowy infrastruktury transportowej (liniowej i punktowej) tak, aby odpowiadała ona unijnym oraz krajowym standardom oraz wymogom ekologicznym.

Na presję, jaką transport drogowy wywiera na środowisko naturalne wpływ ma także standard taboru. Europejskie standardy emisji spalin (tzw. norma EURO) regulują dopuszczalne normy emisji spalin w nowych pojazdach sprzedawanych na terenie Unii Europejskiej. Standardy te zostały opracowane w serii Dyrektyw Europejskich, które sukcesywnie zwiększały swoją restrykcyjność. Regulują one emisję szkodliwych substancji, takich jak:

- tlenek azotu (NOX),
- węglowodór (HC),
- tlenek węgla (CO),
- cząstki stałe.

Obecnie najwyższą normą jest norma EURO VI, która stała się standardem i każda jednostka taboru wyprodukowana po dniu 1 stycznia 2014 roku musi spełniać tę normę.

Problem dopuszczalnej emisji spalin na wybranych obszarach, w szczególności w wyodrębnionych strefach ośrodków miejskich, jest coraz częściej przedmiotem regulacji prawnych. Kraje Europy Zachodniej aktywnie działają na rzecz podnoszenia minimalnej normy emisji spalin emitowanych przez silniki autobusów. W tym celu powstają między innymi strefy, do których wjechać mogą wyłącznie pojazdy, również pojazdy realizujące usługi publicznego transportu zbiorowego, posiadające silniki spełniające odpowiednio wysoką normę EURO.

Innymi niż zaostrzenie norm w zakresie emisji spalin proekologicznymi rozwiązaniami mającymi zastosowanie w taborze jest wykorzystywanie udoskonalonych paliw konwencjonalnych oraz niekonwencjonalnych (np. gazu ziemnego, biopaliw) oraz zastosowanie napędów elektrycznych czy hybrydowych.

W przypadku obsługi linii publicznej komunikacji zbiorowej w powiatowych przewozach pasażerskich na terenie Powiatu Inowrocławskiego przez tabor używany, dopuszcza się pojazdy nie spełniające najwyższych norm spalin, jednak powinny one spełniać co najmniej normę EURO V. Przy wykorzystaniu do obsługi linii publicznej komunikacji zbiorowej pojazdów fabrycznie nowych wymaga się aby spełniały one normę EURO VI.

W obecnej perspektywie z uwagi na brak w powiecie infrastruktury ładowania drogowego transportu zbiorowego w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych, nie przewiduje się wykorzystania pojazdów elektrycznych lub pojazdów napędzanych

gazem ziemnym do obsługi linii komunikacyjnych organizowanych przez Powiat Inowrocławski, jednak nie wyklucza się takiej możliwości.

7.2.2 Uwzględnienie w pożądanym standardzie usług przewozowych dostępu osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej do publicznego transportu zbiorowego

Na dostęp osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej do publicznego transportu zbiorowego wpływ ma oferowany standard taboru, w szczególności w zakresie:

- poziomu podłogi, tzn. wybór taboru niskowejściowego,
- uwzględnienia w taborze dostosowanego miejsca na wózki inwalidzkie,
- liczby drzwi i ich odpowiedniej szerokości oraz rozmieszczenia dla pasażerów,
- wyposażenia w system informacji dźwiękowej pozwalający osobom ociemniałym i niedowidzącym zidentyfikować numer autobusu i kierunek jego jazdy w momencie pojawienia się pojazdu na przystanku,
- wyposażenia w system informacji dźwiękowej pozwalający osobom ociemniałym i niedowidzącym zidentyfikować w czasie podróży następny przystanek oraz przystanek, na którym autobus się aktualnie znajduje,
- wyposażenia w system informacji wizualnej ułatwiający podróż osobom niedosłyszącym.

Wszystkie wymienione powyżej rozwiązania wpływają pozytywnie na standard usług w zakresie dostępu osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej do publicznego transportu zbiorowego. Ponadto wpływają pozytywnie na ocenę standardu usług przez wszystkie grupy pasażerów publicznego transportu zbiorowego, a w szczególności przez osoby w podeszłym wieku. Wraz z przewidywanymi zmianami demograficznymi, polegającymi na postępującym procesie starzenia się społeczeństwa, należy spodziewać się wzrostu liczby podróży odbywanych komunikacją zbiorową przez osoby starsze. Osoby te często z racji wieku i stanu zdrowia nie będą mogły podróżować samodzielnie komunikacją indywidualną - dlatego będą wybierać komunikację zbiorową.

Powiat w miarę posiadanych możliwości finansowych będzie dążył aby przedstawione powyżej rozwiązania były stosowane u operatora publicznego transportu zbiorowego w Powiecie Inowrocławskim.

7.2.3 Standardy wyposażenia pojazdów w publicznym transporcie zbiorowym

Poniżej w tabeli zostały określone podstawowe standardy pojazdów wykorzystywanych w publicznym transporcie zbiorowym

Tabela 11. Podstawowe standardy wyposażenia pojazdów w publicznym transporcie zbiorowym

Wyposażenie pojazdu	Pojazdy fabrycznie nowe	Pozostałe, używane
herb lub logo powiatu (organizatora) jednoznacznie identyfikujące pojazdy kursujące na liniach organizowanych przez powiat	X	X
regulamin przewozów	X	X
taryfa przewozowa	X	X

Wyposażenie pojazdu	Pojazdy fabrycznie nowe	Pozostałe, używane
przednia tablica kierunkowa - elektroniczny wyświetlacz ze wskazanym kierunkiem jazdy	X	
przednia tablica kierunkowa z kierunkiem jazdy (inna niż elektroniczna)		X
boczna tablica kierunkowa – z prawej strony – ze wskazanym kierunkiem jazdy	X	X
miejsce na wózek inwalidzki	X	
niskie wejście	X	
norma spalin EURO VI	X	
przycisk sygnalizujący zamiar opuszczenia pojazdu przez osobę poruszającą się na wózku inwalidzkim	X	
rampa dla wózków	X	
wyposażenie w system informacji wizualnej i dźwiękowej ułatwiający podróże osobom niedosłyszącym i ociemniałym	X	

Źródło: opracowanie własne

7.3 Pożądany standard infrastruktury przystankowej

7.3.1 Uwzględnienie w pożądanym standardzie usług przewozowych dostępności podróży do infrastruktury przystankowej

Dostępność do infrastruktury przystankowej jest definiowana jako całkowity czas dotarcia od miejsca rozpoczęcia podróży (np. domu) do najbliższego przystanku komunikacyjnego. Czas dojścia do przystanku komunikacyjnego zależy nie tylko od odległości do przystanku, lecz także między innymi od struktury urbanistycznej rejonu, w którym przystanek się znajduje oraz strat czasu powodowanych pokonywaniem miejsc kolizji potoków ruchu pieszego z ruchem samochodowym, a także od jakości drogi pieszej. W przewozach powiatowych można zwiększyć oddziaływanie przystanków poprzez lokalizację w ich obrębie parkingów typu Bike&Ride.

W każdej miejscowości objętej powiatową siecią komunikacyjną na obszarze Powiatu Inowrocławskiego planuje się zatrzymanie pojazdu na minimum jednym przystanku. Większa liczba przystanków w miejscowościach będzie uwarunkowana faktycznymi potrzebami transportowymi oraz możliwościami technicznymi utworzenia przystanku.

7.3.2 Docelowy standard przystanków komunikacyjnych

Powiat Inowrocławski dążyć będzie do zapewnienia możliwie najwyższego standardu przystanków komunikacyjnych, odpowiadającego potrzebom powiatowych przewozów pasażerskich.

W trakcie przebudowy dróg powiatowych oraz w uzasadnionych przypadkach i w miarę posiadanych funduszy – autonomicznie względem procesu inwestycyjnego na sieci dróg powiatowych – Powiat Inowrocławski ujednotoci standard przystanków komunikacyjnych, uwzględniając przy tym:

- pełnioną funkcję dominującą (przystanek głównie dla wsiadających/wysiadających),
- liczbę pasażerów korzystających z przystanku,
- dostosowanie przystanku do potrzeb osób niepełnosprawnych i o ograniczonej zdolności ruchowej,
- natężenie ruchu na drodze wzdłuż której zlokalizowany jest przystanek.

W poniższej tabeli zestawiony został docelowy standard przystanków komunikacyjnych.

Tabela 12. Docelowy standard przystanków komunikacyjnych w Powiecie Inowrocławskim

obszar	elementy	standard minimalny	standard optymalny
Oznaczenie przystanku	Tabliczka D-15 „przystanek autobusowy” Znak drogowy umieszczony na słupku lub stanowiący element wiaty przystankowej	X	X
	Nazwa przystanku i numer słupka Tabliczka zawierająca nazwę i numer przystanku umieszczona na słupku, nad znakiem D-15	X	X
	Piktogram informujący o zakazie palenia	X	X
	Informacja o zarządcy przystanku Informacja umieszczona na odwrocie znaku D-15 albo na tablicy informacyjnej	X	X
Informacja pasażerska	Tabliczka z rozkładem jazdy	X	X
	Schemat sieci połączeń	X (przystanki węzłowe)	X (wszystkie przystanki)
	Skrócona taryfa przewozowa	X (przystanki węzłowe)	X (wszystkie przystanki)
Miejsce oczekiwania	Ławka	X (wszystkie przystanki wyposażone w wiaty)	X (wszystkie przystanki wyposażone w wiaty)
	Wiąta przystankowa Z przezroczystymi ścianami	X (nowe przystanki)	X (nowe i modernizowane przystanki)
Peron	Nawierzchnia peronu	X (np. z kostki betonowej)	X (np. z kostki betonowej)
	Wysokość peronu ponad nawierzchnią drogi Zgodna ze stosownymi w tym zakresie wytycznymi projektowania	X (nowe przystanki)	X
	Płyty wskaźnikowe i prowadzące Linia bezpieczeństwa przy krawędzi peronowej wykonana z żółtych płyt z tzw. guzkami	X (nowe przystanki)	X

Inne	Stojak rowerowy	-	X
	Słup ogłoszeniowy	-	X
	Pojemnik na odpady	X	X

Źródło: opracowanie własne

8 Przewidywany sposób organizowania systemu informacji dla pasażera

Jednym z zadań sprawnego systemu informacji dla pasażerów jest podwyższanie jakości oferty transportu zbiorowego i integrowanie sieci komunikacyjnej. Kompleksowy i rozbudowany system informacji pasażerskiej sprawia, że transport zbiorowy postrzegany jest jako przemyślany, spójny oraz łatwo dostępny. Przygotowany nieodpowiednio może zostać odebrany przez pasażerów za chaotyczny, trudny do zrozumienia, skomplikowany oraz nieuwzględniający potrzeb przewoźników.

Niedostatecznie rozbudowany system informacji dla pasażerów może stać się przyczyną rezygnacji z odbywania podróży środkami komunikacji zbiorowej już na etapie jej planowania. Stąd ważne jest, aby system informacji pasażerskiej zawierał kompleksowe i szeroko dostępne informacje dla podróżnych.

8.1 Organizacja systemu informacji pasażerskiej

Zapewnienie systemu informacji dla pasażera jest zadaniem organizatora publicznego transportu zbiorowego. Ustawa o publicznym transporcie zbiorowym nakłada obowiązki:

- podawania do publicznej wiadomości rozkładów jazdy na wszystkich przystankach oraz dworcach,
- podawania cennika opłat w pojazdach i na dworcach wraz z uprawnieniami do przejazdów ulgowych,
- podawania regulaminów przewozu na dworcach i wyciągu z regulaminu w pojazdach.

Ponadto kwestie związane z informacją pasażerską porusza także rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 10 kwietnia 2012 roku w sprawie rozkładów jazdy. Uszczegóławia ono informacje rozkładowe jakie powinny się znaleźć na przystankach i dworcach autobusowych oraz reguluje kwestie podawania do publicznej wiadomości rozkładów jazdy. W myśl zapisów ww. rozporządzenia przewoźnik wykonujący regularny przewóz osób zobowiązany jest podać rozkład jazdy do publicznej wiadomości poprzez:

- zamieszczenie go na swojej stronie internetowej;
- przekazanie rozkładu jazdy organizatorowi publicznego transportu zbiorowego, na którego obszarze przewoźnik wykonuje przewozy, celem podania do publicznej wiadomości informacji niezbędnych do administrowania systemem informacji dla pasażera;
- przekazanie rozkładu jazdy oraz informacji dotyczącej rozkładu jazdy właścicielowi albo zarządzającemu przystankiem komunikacyjnym lub dworcem, celem zamieszczenia informacji dotyczącej rozkładu jazdy na danym obiekcie;
- zamieszczenie informacji dotyczącej rozkładu jazdy na wszystkich przystankach komunikacyjnych lub dworcach wymienionych w rozkładzie jazdy.

Powiat Inowrocławski planuje podjąć działania mające na celu rozpoczęcie współpracy z pozostałymi zarządcami przystanków w zakresie integracji informacji pasażerskiej, w szczególności we wspólnych węzłach przesiadkowych.

8.2 Planowany system informacji pasażerskiej

Informacja pasażerska będzie dostępna na każdym etapie związanym z realizacją procesu polegającego na przemieszczaniu się, tj.:

- w momencie wystąpienia domniemanej potrzeby przewoźnikowej,

- w trakcie oczekiwania na pojazd komunikacji zbiorowej,
- w czasie odbywania podróży środkami transportu zbiorowego.

Informacje istotne z punktu widzenia podróżnego należy udostępnić:

- w pojazdach komunikacji powiatowej,
- na przystankach,
- w Internecie,
- docelowo, w miarę możliwości finansowych, poprzez aplikacje dedykowane urządzeniom mobilnym, np. smartfonom i tabletom.

W poniższej tabeli zestawiono planowane sposoby przekazywania poszczególnych rodzajów informacji dla pasażerów w zależności od miejsca ich prezentacji.

Tabela 13. Planowane sposoby przekazywania poszczególnych rodzajów informacji dla pasażerów w zależności od miejsca ich prezentacji

Miejsce publikacji	Zakres informacji
Pojazdy komunikacji zbiorowej	<ul style="list-style-type: none"> – Numer linii i/lub kierunek jazdy z wyszczególnionymi ważniejszymi miejscowościami pośrednimi (pozwalającymi pasażerom jednoznacznie określić trasę przejazdu). – Informacje taryfowe, przede wszystkim cennik biletów, wykaz opłat dodatkowych oraz informacje o obowiązujących uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami transportu (jeśli takie ulgi mają zastosowanie). – Regulamin przewozów.
Przystanki komunikacyjne	<ul style="list-style-type: none"> – Nazwa przystanku i numer słupka. – Informacja o statusie przystanku (np. przystanek na żądanie). – Wykaz linii autobusowych z przewidzianym postojem na przystanku albo informacja w jakim kierunku odjeżdżają autobusy. – Rozkład jazdy zawierający: <ul style="list-style-type: none"> – nazwę linii komunikacyjnej lub kierunek jazdy autobusów, – wykaz kolejnych przystanków komunikacyjnych albo miejscowości, przez które wiedzie dalsza część trasy, – godziny odjazdów autobusów, – nazwę przewoźnika/operatora, informacje kontaktowe z osobą (albo instytucją) odpowiedzialną za organizację linii, – okres obowiązywania rozkładu jazdy, – legendę tłumaczącą użyte w rozkładzie oznaczenia. – Informacje o zmianach rozkładów jazdy i kształtu sieci komunikacyjnej.

Miejsce publikacji	Zakres informacji
Węzeł przesiadkowy	<ul style="list-style-type: none"> – Na peronach informacje jak na przystankach komunikacyjnych. – Schemat połączeń komunikacyjnych obsługujących Powiat Inowrocławski. – Schemat węzła przesiadkowego wraz z zaznaczeniem kierunków odjazdów autobusów w zależności od peronu – ułatwienie przesiadek. – Tablica LED ze zbiorczym rozkładem jazdy - zawierająca informacje o skoordynowaniu połączeń.
Internet	<ul style="list-style-type: none"> – Informacje taryfowe, przede wszystkim cennik biletów, wykaz opłat dodatkowych oraz informacje o obowiązujących uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami transportu (jeśli takie ulgi mają zastosowanie). – Informacje o zarządcach przystanków komunikacyjnych i sposobie skontaktowania się z nimi. – Rozkład jazdy w formie tabelarycznej i planera podróży z możliwością wyznaczenia trasy przejazdu na mapie. – Informacje o zmianach rozkładów jazdy i kształtu sieci komunikacyjnej.
Aplikacje mobilne	<ul style="list-style-type: none"> – Rozkład jazdy w formie planera podróży. – Informacje o zmianach rozkładów jazdy i kształtu sieci komunikacyjnej.

Źródło: Opracowanie własne

9 Kierunki rozwoju publicznego transportu zbiorowego na obszarze Powiatu Inowrocławskiego

Podstawowym kierunkiem rozwoju publicznego transportu zbiorowego na terenie Powiatu Inowrocławskiego powinna być dalsza integracja na różnych szczeblach organizatorów. Z jednej strony chodzi o integrację ze szczeblem wojewódzkim (przewozy kolejowe), a z drugiej – z bardziej lokalnym – przewozy wewnątrzgminne, miejskie oraz międzypowiatowe. Aspektami integracji powinny być rozkłady jazdy koordynowane w węzłach przesiadkowych i na głównych przystankach, ujednoczane standardy wyposażenia i oznakowania pojazdów, a w przyszłości także taryfy i bilety.

Kierunkiem rozwoju jest także zwiększanie zasięgu oddziaływania transportu publicznego poprzez:

- zwiększanie liczby kursów (warunkowane stosownym finansowaniem),
- zwiększanie liczby linii komunikacyjnych (warunkowane stosownym finansowaniem),
- organizacji systemów dowozowych: Park&Ride oraz Bike&Ride,
- promocji usług transportu publicznego (w tym między innymi poprzez wykonywanie planów mobilności).

Zaleca się okresowo wykonać kompleksowe pomiary napełnień na liniach – ankietowanie podróżnych (w celu ustalenia zachowań komunikacyjnych – źródeł i celów podróży, środka transportu, satysfakcji z usług itp.).

Badania cykliczne należy prowadzić na podstawie ustandaryzowanych procedur (precyzujących zakres i czas badań), tak aby możliwe było porównywanie uzyskanych danych.

Planowanie transportu publicznego musi być oparte o świadomość znaczenia mobilności komunikacyjnej jako istotnego czynnika rozwoju społecznego i gospodarczego regionu oraz o znajomość negatywnych skutków takich jak wypadki komunikacyjne, destrukcyjny wpływ na środowisko naturalne czy straty czasu wynikające z zatorów drogowych. Zrównoważony rozwój ma na celu zaspokojenie potrzeb transportowych mieszkańców i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu w sposób możliwie efektywny, ekonomiczny i ekologiczny.

Do osiągnięcia powyższych celów konieczny jest racjonalny podział zadań pomiędzy transport zbiorowy i indywidualny. Na terenach o niskiej gęstości zaludnienia niemożliwe jest zorganizowanie satysfakcjonującej i ekonomicznie uzasadnionej oferty powiatowego transportu publicznego, dlatego tam dominującą rolę będzie pełnić transport indywidualny, głównie samochodowy, a transport zbiorowy będzie pełnił jedynie funkcję uzupełniającą. Osoby niemające możliwości skorzystania z transportu indywidualnego (ze względu na wiek, stan zdrowia, status majątkowy lub z jakichkolwiek innych przyczyn) muszą mieć możliwość dotarcia do miejsca pracy, nauki czy opieki zdrowotnej. Obsługa terenu o niskiej gęstości zaludnienia jest elementarnym działaniem przeciwdziałającym wykluczeniu społecznemu.

Kreowanie oferty transportowej na obszarach o wyższej gęstości zaludnienia, a w szczególności na głównych ciągach komunikacyjnych, na których można uzyskać satysfakcjonujący bilans ekonomiczny, będzie się opierać na innych zasadach. To właśnie tu do kwestii społecznych dochodzą aspekty zatłoczenia i wpływu na środowisko naturalne. Oferta publicznego transportu zbiorowego musi być już nie tylko usługą społeczną, ale również realną alternatywą dla transportu indywidualnego. Nadmierny wzrost podróży samochodem prowadzi do zatracenia płynności ruchu i zatorów drogowych, pogorszenia jakości powietrza i wzrostu poziomu hałasu oraz do zajmowania przestrzeni przez parkingi. Dlatego należy zaproponować mieszkańcom powiatu atrakcyjną komunikację publiczną poprzez zbudowanie przejrzystej sieci połączeń, przejrzystego systemu taryfowego oraz zapewnić odpowiedni standard usług. Uatrakcyjnienie oferty może się odbyć poprzez modernizację infrastruktury oraz wprowadzanie odpowiedniej organizacji ruchu.

9.1 Modernizacja i budowa nowych przystanków

Jednym z czynników mających wpływ na rozwój publicznego transportu zbiorowego jest modernizacja już istniejących i budowa nowych przystanków.

Przystanek komunikacyjny jest punktem styku przestrzeni ogólnodostępnej z siecią transportu zbiorowego.

Pierwszym elementem jest dojście do przystanku. Przystanek powinien się jawić jako łatwo dostępny, czyli pomijając kwestię odległości, droga ta powinna być wolna od przeszkód, kałuż i błota niezależnie od warunków atmosferycznych a pokonanie jezdni powinno być wyznaczone i bezpieczne.

Dotarcie do przystanku może się odbyć również w inny sposób, np. rowerem. Dlatego też głównie nowo budowane jak i modernizowane przystanki powinny być wyposażane w stojaki rowerowe Bike&Ride.

Wszystkie przystanki powinny posiadać widoczną nazwę. Nazwa ta powinna być zawarta na rozkładzie jazdy (daje to pewność, że to prawidłowy rozkład) oraz w sposób widoczny dla pasażerów wysiadających – na słupku bądź na wiacie.

Modernizowane i nowo budowane przystanki powinny zostać wyposażone w miejsca siedzące oraz chroniącą przed warunkami atmosferycznymi wiatę. Wiata powinna mieć trzy pełne ściany, dach i odpowiednią głębokość, aby chronić przed zacinającym deszczem i śniegiem oraz dawać cień w słoneczne dni. Zaleca się aby obie boczne ściany były przezroczyste, wolne od reklam i plakatów, aby oczekujący mógł zauważyć zbliżający się pojazd.

Wiata powinna zostać wyposażona w miejsca siedzące oraz miejsce dla osoby na wózku inwalidzkim bądź na postawienie wózka z dzieckiem. W pobliżu przystanku powinna znajdować się latarnia uliczna. Na każdym przystanku obowiązkowo powinien znajdować się pojemnik na odpady.

Wysokość peronu powinna być tak dostosowana do obsługującego linie taboru, aby przestrzeń między krawędzią przystanku a podłogą pojazdu była jak najmniejsza. W przypadku zróżnicowanego taboru tak dedykowane rozwiązanie jest niemożliwe, należy więc przyjąć najodpowiedniejszą, nie stwarzającą zagrożenia wysokość peronu. Przestrzeń wzdłuż krawędzi peronowej powinna być wolna od jakichkolwiek przeszkód (słupów, barierek, drzew, pojemników na odpady itp.). Warto poprzez inny rodzaj nawierzchni, rowki i wypustki wyznaczyć miejsce, przy którym będą znajdowały się drzwi pojazdu służące do wsiadania osób niepełnosprawnych i niedowidzących. Miejsce to powinno znajdować się w jak najmniejszej odległości od tego przeznaczonego dla osób na wózkach inwalidzkich znajdującego się pod wiatą.

Infrastrukturę należy dostosować do roli, jaką pełni przystanek. W przypadku dużej popularności, a szczególnie na węzłach przesiadkowych, wiaty i ławki powinny być odpowiednio większe.

W celu uspokojenia ruchu na drogach wąskich, promocji transportu zbiorowego oraz racjonalnego wykorzystywania przestrzeni miejskiej, w krajach Europy Zachodniej rozszerza się trend budowy w miejscu zatok autobusowych tzw. antyzatok. Zaoszczędzone w wyniku zwężenia jezdni i skrócenia długości zatoki miejsce wykorzystuje się w celu poszerzenia chodnika, stworzenia punktu np. Bike&Ride.

9.2 System informacji pasażerskiej

W ramach systemu informacji pasażerskiej Powiat Inowrocławski planuje dążyć do promowania i wykorzystywania przede wszystkim elektronicznej formy informacji pasażerskiej, w postaci:

- schematów linii komunikacyjnych oraz trasy wybranego połączenia,
- udostępniania rozkładów jazdy i informacji o jego zmianach,
- uruchomienia platformy umożliwiającej planowanie tras podróży,
- udostępniania informacji o regulaminach przewozów, opłatach taryfowych wraz z informacjami o obowiązujących uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami transportu,
- umożliwienia zakupu biletów u operatorów.

9.3 Tabor wykorzystywany w powiatowych przewozach użyteczności publicznej

W przyszłości w miarę możliwości finansowych Powiat Inowrocławski będzie wymagał od operatora świadczenia usług transportowych pojazdami posiadające jednolite barwy (ustalone przez Powiat Inowrocławski), spełniającymi najwyższe normy spalin EURO (obecnie obowiązujące) oraz wyposażonymi w elementy poprawiające komfort podróżowania takie jak:

- niskie wejście,
- klimatyzację,
- udogodnienia dla osób z ograniczoną mobilnością i niepełnosprawnością wzrokową w tym: zewnętrzna zapowiedź głosowa, odpowiednia kolorystyka elementów i uchwytów stosowanych w pojazdach.

10 Weryfikacja i aktualizacja Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Inowrocławskiego

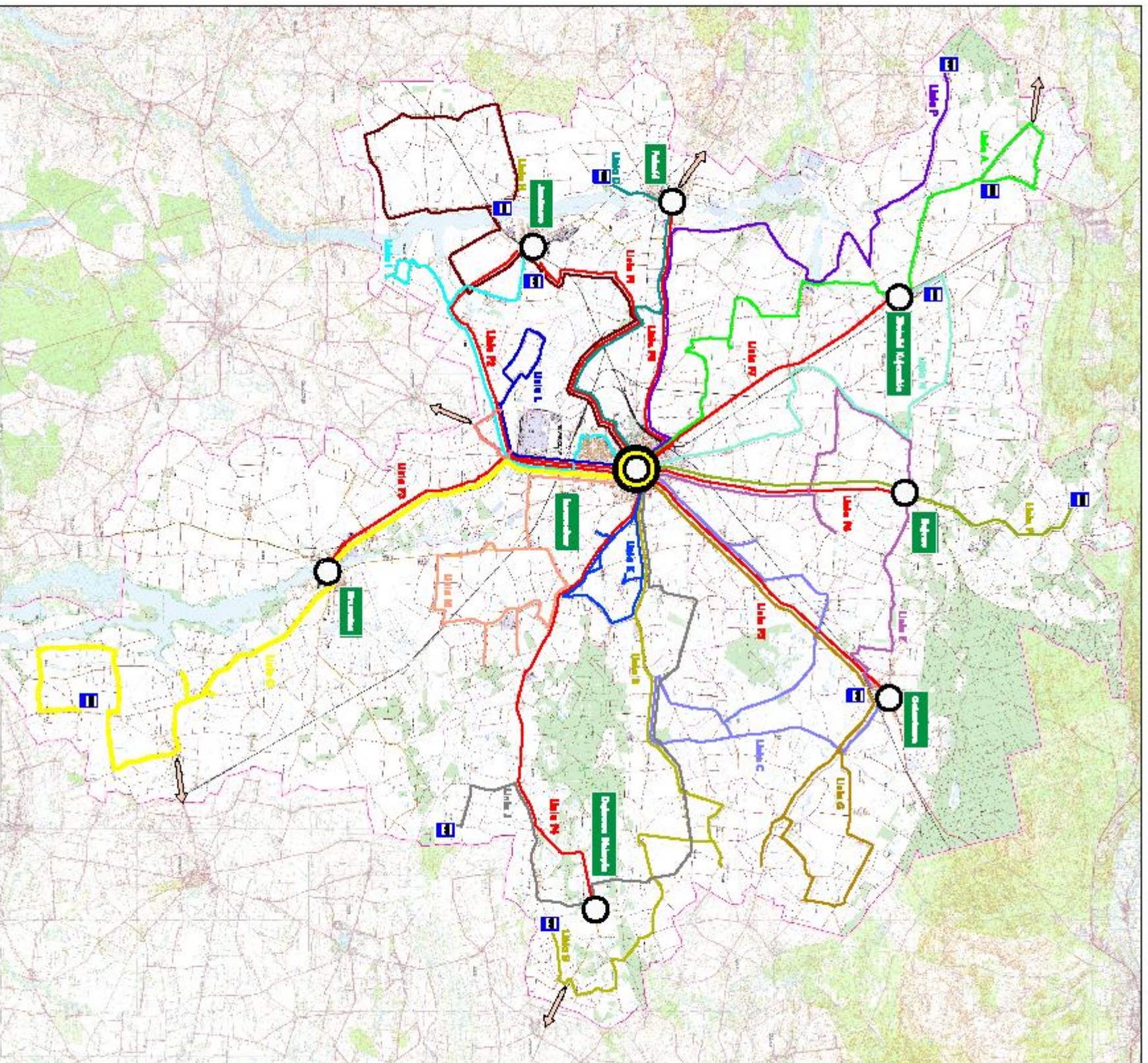

Artykuł 11 ust. 2 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym stanowi, że plan transportowy powinien być, w zależności od uzasadnionych potrzeb, poddawany okresowej weryfikacji, a następnie aktualizacji. Obecnie nie sposób przewidzieć ani wymienić wszystkich czynników, które mogą wpłynąć na podjęcie decyzji o aktualizacji planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Inowrocławskiego.

Z uwagi na wytyczne teoretyczne i praktyczne dla planowania transportu przyjmuje się, że dokonywana będzie weryfikacja zapisów zawartych w niniejszym opracowaniu z uwzględnieniem zgłoszonych potrzeb mieszkańców powiatu i na podstawie wyników tej weryfikacji podejmowana będzie decyzja o ewentualnej konieczności aktualizacji dokumentu. Należy mieć na względzie fakt, iż każdorazowa aktualizacja planu transportowego wymaga, zgodnie z przepisami, przeprowadzenia konsultacji i podjęcia stosownej uchwały przez Radę Powiatu Inowrocławskiego.

11 Część graficzna Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Inowrocławskie

Mapa 1. Planowana sieć komunikacyjna Powiatu Inowrocławskiego

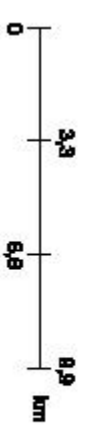
Źródło: Opracowanie własne

Legenda:

- Linia P1 — Wariant podstawowy
- Linia A — Wariant uzupełniający
- Węzeł przeladkowy
- Stacja Gminy
- Wariant międzygminny
- Granica Powiatu Inowrocławskiego

POWIAT INOWROCLAWSKI
 WOJEWÓDZTWO
 KUJAWSKO-POMORSKIE

Skala: 1:165000

12 Spis map, tabel i wykresów

12.1 Spis map

Mapa 1. Dojazdy do pracy mieszkańców gmin Powiatu Inowrocławskiego

Mapa 2. Planowana sieć komunikacyjna Powiatu Inowrocławskiego

12.2 Spis tabel

Tabela 1. Zezwolenia wydane przez Starostę Inowrocławskiego

Tabela 2. Planowana sieć komunikacyjna Powiatu Inowrocławskiego

Tabela 3. Urzędy i instytucje publiczne w Powiecie Inowrocławskim

Tabela 4. Placówki oświatowe w Powiecie Inowrocławskim

Tabela 5. Strefy przemysłowe i duże zakłady pracy w Powiecie Inowrocławskim

Tabela 6. Obiekty kultury, rekreacji i sportu w Powiecie Inowrocławskim

Tabela 7. Liczba ludności w Powiecie Inowrocławskim oraz w poszczególnych gminach w latach 2005, 2010, 2015, 2020, 2023

Tabela 8. Gęstość zaludnienia w Powiecie Inowrocławskim oraz w poszczególnych gminach w latach 2005, 2010, 2015, 2020 oraz 2023

Tabela 9. Przedstawienie kosztów, z jakimi może się wiązać uruchomienie publicznych przewozów

Tabela 10. Przykładowe postulaty transportowe i sposób ich realizacji

Tabela 11. Podstawowe standardy wyposażenia pojazdów w publicznym transporcie zbiorowym

Tabela 12. Docelowy standard przystanków komunikacyjnych w Powiecie Inowrocławskim

Tabela 13. Planowane sposoby przekazywania poszczególnych rodzajów informacji dla pasażerów w zależności od miejsca ich prezentacji

12.3 Spis wykresów

Wykres 1. Zmiany liczby ludności w gminach Powiatu Inowrocławskiego w latach 2005 – 2023

Wykres 2. Gęstość zaludnienia w Powiecie Inowrocławskim oraz w poszczególnych gminach w 2023 roku

Wykres 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Powiecie Inowrocławskim

Wykres 4. Stopa bezrobocia w Powiecie Inowrocławskim, Woj. Kujawsko–Pomorskie oraz w Polsce w latach 2005 – 2023

Wykres 5. Prognozowana liczba ludności Powiatu Inowrocławskiego do roku 2060

Wykres 6. Prognoza udziału ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Powiecie Inowrocławskim w latach 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045 i 2050

Wykres 7. Wskaźnik motoryzacji Powiatu Inowrocławskiego, Woj. Kujawsko–Pomorskiego oraz Polski w latach 2010 – 2022

Wykres 8. Porównanie wskaźnika motoryzacji Powiatu Inowrocławskiego z powiatami podobnymi pod względem liczby ludności